

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

V., Báthory-utca 24. szám.

(„Faló” Országos Földművelésügyi Osztály)

Telefon: Automata 294—52.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádióna gazdasági előadások” című füzetekkel együtt
Égész évre 4, 1/2 évre 2, 1/4 évre 1 P

Budapest, 1934.

XV. évfolyam, 48. szám.

1934 december 2.

Magyarország egy példátlan rágalomhadjárat pergőtüzében

Egy híres francia író, *Henry Pozzi* írja:

„Jugoszlávia a háboru gyermeke, háboruban nagyobbodott meg s vezetőinek nagyzási hóbortja ismét a háborus jövő felé sodorja.”

Ez tökéletesen beigazolódott az utóbbi napok eseményeiben. Szerbia vakmerő játszmát játszik, hogy elkerülje a belső szétomlást, a forradalmat: felidézi a háboru szellemét, nem törődve azzal, hogy balkán recept szerint újra lángba, vérbe, könnybe, pusztulásba kergetheti az európai népeket.

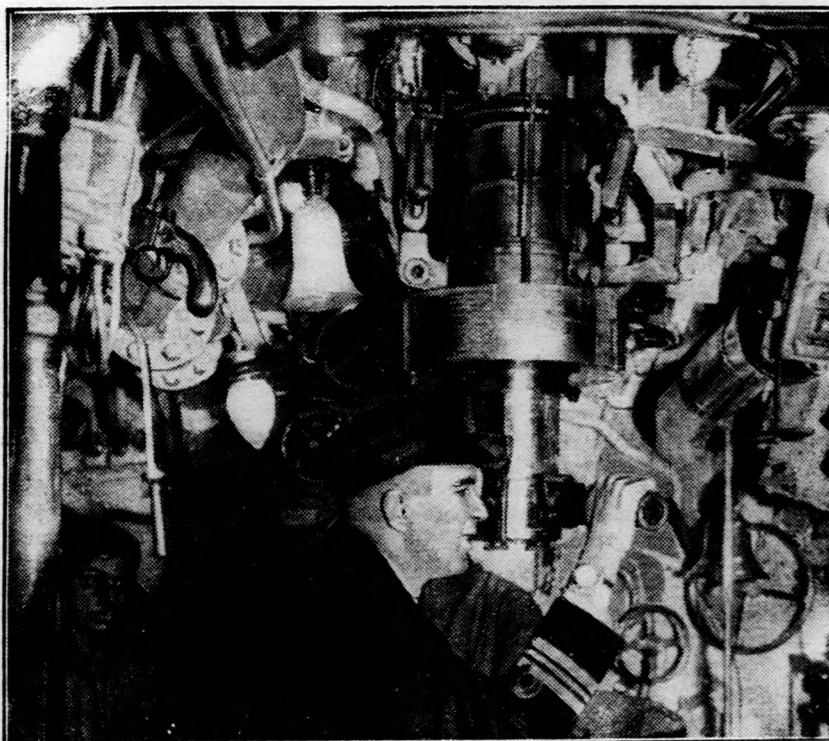
A marseillei királyi kosság csak alkalom volt arra, hogy fékezhetetlen dühükben és elvakultságukban már-már Magyarország elpusztításáról álmodoztak. Térképek forognak a szerb csetnikok kezén, amelyen újra széttrancsirozzák nemzetünket. Vad vádakat, tüzet okádvá, szórtak ellenünk. Kínpadra akartak vonni olyan dolgokért, amelyekhez a magyarságnak semmi köze. Az ellenünk megindult rágalomhadjárat elsősorban minket akart befeketíteni, de meggyanusított más országokat is, úgy, hogy egész Európa érdeklődni kezdett Jugoszlávia belső viszonyai iránt. A rágalom egyszerre visszafelé sült el. Csakhamar kiderült, hogy nem mi vagyunk a balkáni orgyilkosmesterség hazája, hanem az a Jugoszlávia, melynek kardját *Benes* cseh külügyminiszter csörteti a kisántant segédlete mellett.

Amikor a magyar kormány erélyes visszautasítását és sürgős vizsgálatkérését benyújtotta Genfben a szerb hatalmi elvakultság és téboly ellen, tudatában volt annak, hogy a mi ezeréves multunk nem az összeesküvések és királyi kosságok bőséges történelme, hanem nyílt, férfias kiállás még a veszedelmek idején is. Az a módszer, mellyel Belgrád dolgo-

zik, idegen a magyar nemzet előtt.

Mi nem mentetjük magunkat. Nincs mit mentetni. A királyi kossághoz annyi közünk, mint a tyuknak az abécéhez. Azt azonban megcsontottságunkban is megköveteljük, hogy Európa robbanásig feszült légkörében bárkicsodák tüzelt ne játszanak. Európa kötelessége egyszer és mindenkorra véget vetni ezeknek az eseményeknek. Európa hatalmasainak éreznie kell a rettentő felelősséget; nehogy a védtelent, a letiportat ki- szolgáltathassák az erősebb bosszúvá-

gyának. Jugoszlávia pedig jegyezze meg, hogy a magyar nemzetet nem lehet csak úgy leradírozni Európa térképéről, mint ahogy ők elképzelik. Különösen nem ma, amidőn hatalmas pártfogóink is vannak. Mussolini és a nemes olasz nemzet ebben az élethalálharcban ismételtlen megmutatta, hogy rendületlenül és törhetetlenül ott áll mellettünk. A jog, az igazság a mi oldalunkon van. Emelt fővel nézünk tehát Genf itélete elé, amely csak egy lehet: megfelelő és teljes elégtételt adni Magyarországnak.

Egy tengeralattjáró szive

Képiünk egy angol tengeralattjáró megfigyelőfülkéjét ábrázolja teli rengeteg felszereléssel és középen a periszkóppal, amely pontosan elárulja, hogy mi történik a víz felszínén

A kisantant-hadjárat részletei

A néhány héttel ezelőtt megkezdődött szerb sajtóhadjárat Magyarország ellen, elérkezett ahhoz a ponthoz, amire Európa külpolitikusi számítottak: Jugoszlávia jegyzéket nyújtott be a Népszövetség főtítkárához és azt kérte, hogy a marseillei királygyilkosság ügyét vizsgálja meg és tárgyalja le a Népszövetség. Ez a jegyzék, amelyhez hasonló durva fogalmazású jegyzéket alig ismer a diplomácia történelme, nyíltan azzal vádolja Magyarországot, hogy részes az aljas marseillei merényletben.

Egy igaz jóbarátunk a genfi boszorkánykonyhán

Schuschnigg osztrák kancellár utban a Népszövetség palotájában.

A november hó 22-én benyújtott jugoszláv jegyzék bizonyítékot még nem tartalmaz, csak a jugoszláv kormány vádjait Magyarország ellen, amelyeket Jugoszlávia a Franciaországban letartóztatott bűnrészesek vallomásaira, az 1933. év decemberében Zágrábban megtartott összeesküvési per tárgyalásán tett vallomásokra és végül Pogorelec Jelka, mulatóhelyi tancosnő vallomására alapít, aki több éven át együtt élt Persee terrorista vezérrel.

A jugoszláv jegyzék benyújtását hosszú és izgalmas diplomáciai tárgyalások előzték meg, amelyek folyamán még Jugoszlávia nagy barátja, Franciaország is azt az álláspontot képviselte, hogy Jugoszlávia nem eszelepszik helyesen, ha Európa békéjét ezzel a politikai manőverrel veszélyezteti.

Eckhardt Tibor, Magyarország népszövetségi főmegbízottja, azonnal jegyzékben válaszolt a jugoszláv be-

adványra és erélyes szavakkal utasította vissza a jugoszláv vádakat és egyben a beadvány azonnali tárgyalását követelte, mert — amint azt a Genfben időző külföldi sajtótudósítók előtt kijelentette — Magyarország nem tűrheti, hogy heteken, esetleg hónapokon keresztül ilyen vádakkal terhelten álljon a világ közvéleménye előtt.

Gömbös Gyula miniszterelnök nyilatkozata

Gömbös Gyula miniszterelnök nyilatkozatában kellő értékére szállította le a jugoszláv jegyzék tartalmát, kijelentvén, hogy annak benyújtása és annak tartalma egyáltalában nem lepte meg a magyar kormányt, hiszen ez tulajdonképpen nem más, mint a befejezése és koronája a hetekkel ezelőtt Magyarország ellen megindult jugoszláv sajtóhadjáratnak. Gömbös miniszterelnök rámutatott arra, hogy Magyarország ezeréves történetében a politikai gyilkosságokat sohasem ismerték el megengedett, vagy türt politikai fegyvernek és az, amivel Jugoszlávia Magyarországot vádolja, már a magyar nép jelleménél fogva is lehetetlen és azonkívül nagymértékben veszélyezteti a két szomszéd állam között az európai béke érdekében szükséges jóviszonyt.

Az európai sajtó, beleértve a francia és az angol világlapokat is, megdöbbenéssel tárgyalja Jugoszlávia furcsahangú jegyzékét és elismeréssel nyilatkozik Magyarország magatartása felől, amikor a vádak azonnali letárgyalását követeli. Csaknem egyhangú az európai sajtó véleménye abban, hogy ebben az ügyben mielőbb világosságot kell teremteni, nehogy a helyzet még jobban elmérgesedjék. Olaszország nyílt sissakkal állott Magyarország mellé és az olasz sajtó hangosan hirdeti azt, hogy Jugoszlávia vádjai hihetetlenek és Magyarországnak módot és alkalmat kell adni arra, hogy azokkal szemben mielőbb védekezhessen. Az angol sajtó a londoni külügyminisztérium álláspontját tolmácsolja, amely abban áll, hogy ebben a kérdésben objektív, mindenre kiterjedő és igazságos vizsgálat szükséges.

Eckhardt Tibor magyar főmegbízott egy második beadványt is átnyújtott a Népszövetség főtítkárának, amelyben kormánya nevében azt kérte, hogy a jugoszláv-magyar kérdéssel foglalkozó ülés tartására Benes cseh külügyminiszter mondjon le a Népszövetség tanácsának elnöki tisztjéről, mert elképzelhetetlen, hogy a magyar ügyet egy olyan tanács tárgyalja, amelynek elnöke a kisantant egyik külügyminisztere, azé a kisantanté, amely jegyzékben azonosította magát a jugoszláv panasszal. Benes külügyminiszter elnöki tisztéről le is mondott.

A jugoszláv jegyzék azonban,

amelyben az állítólagos bizonyítékokat ígérik, napról-napra késik. Jelenleg úgy áll a helyzet, hogy a jugoszláv megbízott ezt a jegyzéket november hó 28-án, vagy 29-én fogja benyújtani. A Népszövetség ugyan csak a legközelebbi napokban dönt afelől, hogy a december 3-án kezdődő ülésszakán tárgyalják-e a jugoszláv panasz ügyét, vagy elhalasztják.

BELPOLITIKA

Képviselőház

A képviselőház november hó 20-iki ülésén befejezték az ügyvédek gyám- és nyugdíjpenztárának rendezésére vonatkozó törvényjavaslat tárgyalását. A javaslatot megszavazták. Ezután az erdő- és természetvédelmi törvényjavaslat tárgyalására tértek át.

A november hó 21-iki ülésén folytatták az erdő- és természetvédelmi törvényjavaslat vitáját, majd interpellációkra került sor. Egy interpellációra adott válaszában Kállay Miklós földmívelésügyi miniszter jelentette, hogy a magyaróvári műtrágyagyár eladás alatt áll. — Hóman Bálint vállás- és közoltatásügyi miniszter egy másik interpellációra adott válaszában azt hangsúlyozta, hogy a szegény tehetséges gyermekeket támogatja; már azok az elégséges előmeneteli tanulók is kedvezményben részesülnek a polgári iskolában, akiknek szülei arra rá vannak utalva. Az elemi iskolában érvényben levő egypengős beiratási díjat a tanulóknak mindössze 20 százaléka fizeti. Ennek az összegnek felét szegény tanulók segélyezésére, másik felét a szegedi tanítógyerekek internátusának építési költségére fordítják. — Imrédy Béla pénzügyminiszternek a mezőgazdasági munkások vámörleési jogosultságára vonatkozó kijelentéseit lapunk más helyén közöljük.

A november hó 22-iki ülésen folytatták az erdő- és természetvédelmi törvényjavaslat vitáját. Krudy Ferenc a kormány feladatát abban látja, hogy a termelő érdekeinek figyelembevételével biztosítsa a fa árát. Navrtil Dezső a javaslatról dicsérettel emlékezik meg. Keglevich Gyula gróf és Csikvándy Jenő szerint a javaslatot a kormány alkalmatlan időben nyújtotta be, mert a kisbirtokosok helyzete rossz.

A november hó 23-iki ülésen az erdő- és természetvédelmi törvényjavaslat vitája során Máriássy Mihály örömmel üdvözölte a javaslatot. Zsit-vay Tibor a természetvédelem és a turistaság szempontjait hangsúlyozta.

Gömbös Gyula miniszterelnök Ausztriában

Gömbös Gyula miniszterelnök római utjáról hazatérőben — mint ismeretes — a Semmeringen tárgyalt Schuschnigg osztrák kancellárral, aki

A Népszövetség folyosójáról . . .

Laval francia és Eden angol miniszterek tárgyalnak a jugoszláv jegyzékről.

akkoriban Reither osztrák földművelésügyi miniszterrel együtt meghívta a magyar miniszterelnököt egy-kétnapos semmeringi vadászatra. Gömbös Gyula miniszterelnök és az ugyanakkor jelenlévő Kállay Miklós földművelésügyi miniszter a szíves meghívást elfogadták. Ennek a meghívásnak tett eleget Gömbös Gyula miniszterelnök, amikor november hó 23-án Ausztriába utazott magánjellegű látogatásra, amelynek során találkozott Schuschnigg kancellárral és az osztrák kormány több tagjával. A miniszterelnök két napot töltött Ausztriában és november hó 27-én érkezett vissza Budapestre.

A külügyminisztérium hódoló feliratot nyújtott át a Kormányzó Urnak

Horthy Miklós Kormányzó Ur november hó 24-én kihallgatáson fogadta Kánya Kálmán külügyminisztert, aki átnyújtotta a Kormányzó Urnak azt a hódoló feliratot, amelyet a külügyminisztérium tisztviselőikara nevében Hóry András rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter intézett Magyarország Kormányzójához Budapestre bevonulásának tizenötödik évfordulója alkalmából, amely nap az önálló magyar külügyi szolgálat megalakulásának is évfordulóját jelenti.

Aláírták a fiumei kikötőre vonatkozó egyezményt

November 18-án Villani báró római követ és Mussolini olasz miniszterelnök aláírta a fiumei kikötőre vonatkozó egyezményt. Az egyezmény életbeléptetésétől számított negyedéven belül magyar vámhivatali kirendeltséget fogunk Fiumében felállítani. Ugyancsak negyedéven belül állandó szakértő-bizottság fog alakulni, hogy a Fiumén keresztül történő magyar áruforgalom könnyítésének lehetőségét tanulmányozza és megfelelő javaslatokat tegyen. A fiumei raktárakban

megfelelő helyet fognak rendelkezésre bocsátani, hogy ott a magyar gabona-és hüvelyesvetemény-exportőrök a terményeket tisztíthassák.

Fölényes győzelmet aratott a Nemzeti Egység Pártja a törvényhatósági választásokon

A november hó 25-én lezajlott vármegyei törvényhatósági választásokon a Nemzeti Egység Pártja jelöltjei főlényes győzelmet arattak. Csongrád vármegyében a párt listája győzött óriási többséggel; Baján 24 tagsági hely közül 18 egységspárti jelöltet választottak. Borsod vármegyében a párt megsemmisítő győzelmet aratott a szociáldemokrata- és a független kisczardapárt fölött. Békés vármegyében 84 tag közül 64 a Nemzeti Egység Pártjához tartozik. Heves vármegye 29 kerületéből 28 a Nemzeti Egység Pártja jelöltjét választotta meg.

Az új főpolgármester...

A Kormányzó Ur a belügyminiszter előterjesztésére Sipőcz Jenő dr. polgármestert Budapest székesfőváros főpolgármesterévé kinevezte. Ezzel a befejezett politikai ténnyel, minden valószínűség szerint, megszűnik a városházán az a feszültség, amely a fővárosi törvény életbeléptetésekor a Borvendég Ferenc főpolgármester kinevezésével vette kezdetét. Sipőcz Jenő dr. másfél évtizeden át irányította, mint polgármester, a székesfőváros ügyeit, s a törvényhatóság osztatlan bizalmát azzal nyerte el, hogy mindig és minden alkalommal a pártpolitikai frakciók felett állott. Közseretben álló, tisztakezü, hozzáférhetetlen sáfárja volt a főváros vagyonának, s a fővárosi adminisztráció legapróbb részletében is jártas legfőbb irányi-

Sipőcz Jenő dr.,

Budapest új főpolgármestere.

tója és nevelője a hatalmas világáros óriási személyzetének. Főpolgármesterré történt kinevezése általános és osztatlan örömet keltett. Minden kilátás megvan arra, hogy a székesfőváros pénzügyi újjászervezésének munkáját sikeresen és közmegegyezésre fogja megoldani. Sipőcz Jenőt nem kell olvasóinknak külön bemutatnunk. Nevét eddigi működése nyomán jól ismeri a falu népe. És bizik benne, hogy mint eddig, ezután is a város és falu közös küzdelmének, egymás megértésének és együttes boldogulásának lankadatlan előharcosa marad. Üdvözljük őt a magyar falvak nevében, s kívánjuk, hogy a nagy feladatot, amelynek megoldására a bizalom állította, az egész magyar nemzet boldogulására minél sikeresebben tudja megoldani.

Érvényes-e a második házasság, ha a holtánnyilvánított házastárs jelentkezik?

Az anyakönyvvezetők tájékoztatást kértek a belügyminisztertől arra nézve: milyen eljárást kövessenek a holtánnyilvánított házastársa és a visszatért holtánnyilvánított új házassága esetében. A belügyminisztérium a kérdés tisztázása céljából az igazságügyminiszterhez fordult, aki 27.363—934. I. M. számú átiratában jelölte meg a követendő eljárás irányelveiről. A tájékoztató kimondja, hogy a házasság megszűnik, ha az egyik házastárs a másik holtánnyilváníttása után házasságot köt. Kivételt jelent, ha az új házasságot kötő fél tudta, hogy a holtánnyilváníttott él, vagy ha az új házasság egyéb okból érvénytelen. A házasságkötő felek jóhiszeműségét vélelmezni kell, a rosszhiszeműség szorult bizonyításra. Ha az anyakönyvvezetőnek esetleges hivatalos tudomása van a holtánnyilváníttott házastársa részéről kötött új házasság semmisségét okozó okról, az újabb házasságkötésről szóló iratokat az igazságügyminiszterhez kell felterjeszteni.

Kuriai döntés a gépvásárlások ügyében

A Kuria elé felülvizsgálati kérelem folytán került egy 1927-ben létrejött gépzület, amivel kapcsolatban a Kuria elvi jelentőségű döntést hozott. Mindenekelőtt megállapította, hogy a kérdéses ügyben olyan kisczarda ellen jártak el, aki 100 holdnál kisebb területet bir, tehát az 1900. évi XXV. t.-c. I. szakasza, továbbá a 27.483—1901. Km. rendelet VI. szakaszának IV. pontja alá esik. Ez pedig úgy szól, hogy nem érvényes az olyan traktor, cséplőgép vagy másféle mezőgazdasági gép adásvétele, ha hitelre vásárolták és a közszégi eljárásosság az adásvételt nem láttamozta.

Kalotaszegi magyar földművesalad ősi viseletben.

NEMZETGAZDASÁG

Külkereskedelmünk alakulása az év első tiz hónapjában

A *Statisztikai Hivatal* most megjelent közleménye szerint a folyó év október végéig lebonyolított külkereskedelmi forgalmunknak ugy a behozatali, mint a kiviteli oldala emelkedést mutat. A lebonyolított forgalom élén, mint eddig, most is Ausztria halad, még pedig körülbelül 66 milliót kitevő bevittel szemben 79 millió 500 ezer pengőt kitevő magyar kivittel, ami azt mutatja, hogy a szerződésben részünkre biztosított másfeles arányt eddig nem tudtuk kihasználni. Behozatalunk Németországból a tavalyi év hasonló időszakával szemben mindössze egymillió pengővel emelkedett, kivitelünk azonban közel 32 millió pengős javulást mutat. Olaszországgal lebonyolított forgalmunk egyelőre passzív, vagyis többet hoztunk be, mint amennyit oda kivittünk, ehhez azonban meg kell jegyezni azt, hogy a római egyezményben megállapított buzamennyiséget még nem szállítottuk le Olaszországnak. Az összes forgalom október végéig 287.623 millió behozattal szemben 320.982 millió kivitelt jelent.

KALOTASZEG

Emlékezzünk elszakított véreinkről, idegen rabságban élő testvéreinkről, akiknek végzetéül adatott, hogy a szerb farkas, az oláh medve, vagy a cseh róka prédái legyenek, akiknek szomorú sorsául rendeltetett, hogy nemcsak hazájukat, de végzetéül önmagukat se hirdethetik magyaroknak, mert idegen kényurak tiltják nekik, sándá kémek ellenőrzik őket, s vérszomjas csendörök fojtják beléjük a szót. Emlékezzünk rájuk, magyar testvéreim. Most különösen, amikor látván látjuk, s a genfi hírekből napnál világosabban okuljuk, hogy egy kanál vízben megfojtának bennünket is, saját hazánkban, saját törvényeink szerint, saját testvéreink között élő magyarokat. Hogy bánhatnak akkor ezek azokkal, akikre hatalmukat a nap bármely órájában kiterjeszthetik? Szinte rá gondolni is fájdalmas... Lápunknak ezen az oldalán egy szép, napsugaras képet szemlélhet a nyájas olvasó. Egy kalotaszegi magyar családot. Ezek a ritkaség ősi viseletű magyar testvéreink, akiknek „varrotasai” és „szöttesei” a magyar uralom idején világszerte bámulat tárgyai voltak, most szintén a rabság keserű kenyerét fogyasztják. Erdélyben, Kolozsvár környékén élnek ősidők óta, s Kincses Kolozsvárnak ugyanolyan fénylő ékessége volt egy-egy nemzeti ruhás kalotaszegi hajadon, vagy menyecske s egy-egy deli legény, mint a

mi fővárosunknak a matyók, vagy a Gyöngyös Bokréta színestarka szereplői. Ma nincs kalotaszegi „magyar” népviselet. Az oláhok díszlegnek vele, a saját népművészetüknek hirdetik azt is. S a piros, fehér, zöld összetélt számúzik belőle, mert bántja a szemüket s még jobban a lelkiismeretüket. Csak a szívükből s lelkiükből nem távolíthatják el, az magyar marad — egész a feltámadás napjáig. Mi pedig emlékezzünk, magyar testvéreim. Nyiljék ki a szívünk, s fogadjuk bele őket igaz szeretettel. Higyjétek el, sokkal de sokkal gazdagabbak leszünk a mi üldözöttségünkben is...

Sir Robert Gower Trianon ellen

Mivel az angol parlamenti gyakorlat szerint a bejegyzett indítványok az ülésszak végével önmaguktól tárgyalanokká váltak, sir Robert Gower és társai újból bejegyezték a Ház ügyrendi naplójába ismert javaslatukat, amely lényegében azt indítványozza, hogy kérje fel a Ház a kormányt, hívja fel a Népszövetség figyelmét a trianoni szerződés módosításának szükségességére.

Mutasd meg
szomszédodnak is
a VASÁRNAP-ot!

Decemberben döntenek az osztrák borkivitel kérdésében. *Stockinger* osztrák kereskedelmi miniszter budapesti tárgyalásai alkalmával beleegyezett abba, hogy a magyar borkivitel ügyében december hó folyamán újabb tárgyalások induljanak meg. Alapos remény van arra, hogy Ausztria legalább 50 ezer, de esetleg 75 ezer hektoliter magyar bort vesz át a közeljövőben.

A Népszövetség is megállapítja, hogy tavaly óta javult a gazdasági helyzet. A Népszövetségnek gazdasági kérdéseket tanulmányozó bizottsága néhány nappal ezelőtt terjedelmes jelentésben számolt be a világgazdasági helyzetről és megállapította, hogy a gazdasági válság 1932 derekán érte el mélypontját. A világgazdaság jelenségei azóta bár igen lassu, de állandó javulást mutatnak, amelyek ugy pénzügyi, mint ipari és egyéb gazdasági téren a jövőt illetőleg alapos reményekre jogosítanak.

A buzakonferencia tanácskozásai Budapesten. A buzakonferencia tanácskozásai a nemzetközi buzapiac időszerű kérdéseiről tovább folynak. A tanácskozásoknak egyik legérdekesebb eseménye volt a francia kiküldött bejelentése, mely szerint Franciaország felhagy eddigi politikájával, nem állapít meg ezentul minimális buzaárakat, amelyek többtermelésre vezettek, hanem csak úgynevezett biztonsági tartálékkal kívánja az ország ellátását biztosítani.

A telepítés kérdése a faluszemináriumban

Vass Elek miniszteri tanácsos előadása

November hó 20-án délután 5 órakor a Faluszövetség által rendezett faluszeminárium keretében Vass Elek miniszteri tanácsos, a földművelésügyi minisztérium telepítési osztályának vezetője, tartott nagyszabású előadást *Földbirtokpolitikánk multja és jövője* címmel.

Vass Elek előadása kezdetén ismertette a magyar föld történetét a honfoglalástól egészen napjainkig, majd rátért azokra a célokra és elgondolásokra, amelyek a jelenlegi kormány agrárpolitikáját vannak hivatva előmozdítani. A telepítésről szólva, a következőket mondotta:

Csodaszere a telepítés?

— A telepítés egyik eszköze lévén birtokpolitikáinknak, célkitűzése ebben van adva: *arányosabbá tenni a birtokmegosztást és egyenletesebbé tenni a népsűrűséget.* Ma hangos az ország a telepítés jelszavától, sokan csodaszert látnak benne, pedig nem az. Kétségtelenül egyik leghatásosabb eszköze birtokpolitikáinknak, mégis meg lehet állapítani, hogy *helyesen irányított, következetes birtokpolitika mellett alkalmazására szükség nincsen, illetve csak ott és akkor van szükség, amikor néptelen, nagykiterjedésű területek jobb gazdasági kihasználása teszi indokolttá.* Az élet önfenntartásának minden élő lényben uralkodó ösztöne a legjobb telepítő, ez az ösztön az embert hatósági ösztönzés nélkül is arra készíti, hogy elhagyja azt a vidéket, amely maga és utódai számára megélhetésre módot nem ad és olyan helyet keressen, amelyen megélhetési megvannak. A helyes földbirtokpolitikának a feladata az, hogy ennek az örök vándorlásnak, amely a nehezebb életfeltételek közül a könnyebb életfeltételek felé való törekvésben nyilvánul meg, az irányát megszabja és a lehetőségét biztosítsa.

— A birtokmegosztási és népsűrűségi viszonyok, népesedési szempontok, valamint az a körülmény, hogy az alig lezajlott földreform ellenére még mindig, — *jobban mondva már megint újra egy millió felüli mezőgazdasági nincstelennel kell számolnunk* — indították kormányunkat arra, hogy nemzeti munkatervének egyik fontos programpontjává tegye a belső telepítés megindítását. Az akció megindításához szükséges statisztikai adatok összegyűjtése és a jogszabályok előkészítése folyamatban van. Azokról időelőtti közléseket természetesen nem lehet tenni, meg lehet azonban említeni azokat a főbb irányelveket, amelyekre az akció keresztülvitelénél tekintettel kell lenni.

— Az első figyelembe veendő szempont az, hogy *az akció a lehető leg-*

kevesebb érdeksérellemmel folytatassék le. Meg kell találni a módját annak, hogy a jog és méltányosság határáig azoknak az érdekeik is figyelembe véssenek, akiknek a tulajdonából a telepítések történnek. *Nagy gondot kell fordítani a telepes emberanyag kiválasztására, amelynek szorgalma, szakértelme képes biztosítani a sikert. Földbirtó-szövetkezetek, járadék-telkek, tartós hasznóbérletek révén módot kell találni a kevésbé tehetősek, de egyébként telepítésre kiválóan alkalmas polgártársaink földhözjuttatására is.* A birtok elaprozódásának megakadályozását célzó különös örökösödési jogszabályok, a létesítendő kis üzemek egészséges hiteléről való gondoskodás, *nagy családoknak kedvezményezése a juttatásnál, a szervezendő kisüzem termelésének értékesítése szövetkezetek révén, mintatelepek beállítása, valamint a telepesek iskolázása, azok mezőgazdasági kultúrájának emelése, ezek mind-mind olyan szempontok, amelyekre az akció végrehajtása során feltétlenül figyelemmel kell lenni.*

— A telepítésnek folyamatosnak és állandóan hatónak kell lennie. *Tulajdonképpen csak kezdete van, a végét látni nem lehet.* Tartani kell mindaddig, ameddig ez a föld új és újabb gazdasági önállóságra megérett me-

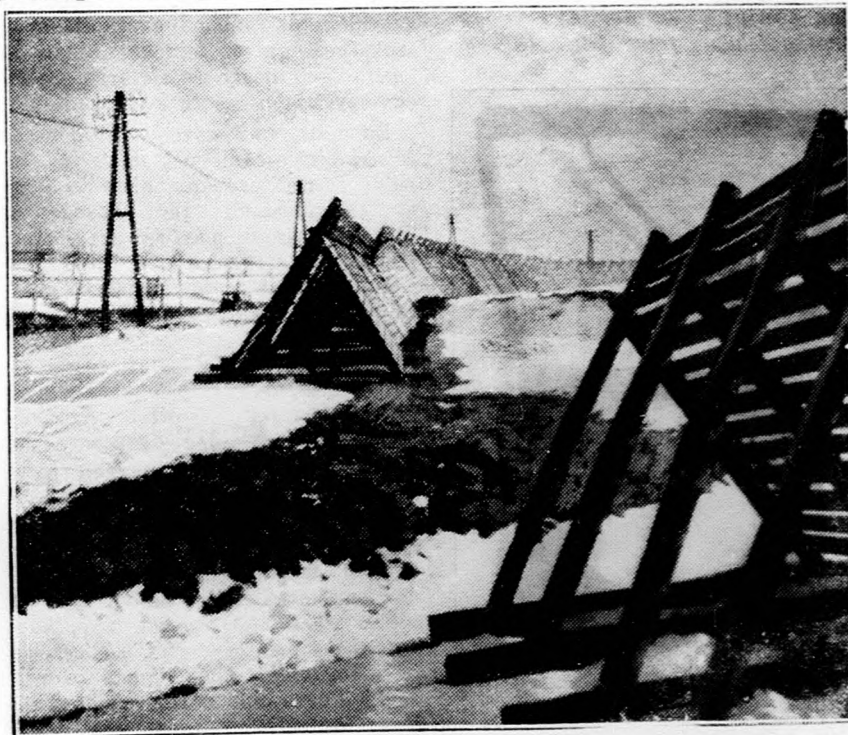
zőgazdasági népességet ad hazánknak, *olyan népességet, amelyet életviszonyai a földhöz kötnek és amelynek a számára e földnek kenyeret kell adnia.* Sok-sok ezer új, egészséges, a termelés és fogyasztás számító tényezőivé tett kisbirtokos család, erőteljes felnövő új magyar generáció lebeg a telepítés előtt ideálként. *Csak ily akció járulhat hozzá ahhoz, hogy hazánk megelégedett és egészséges ország legyen befelé és tekintélyes, a maga jogait, életigényeit érvényesíteni akaró és tudó ország kifelé.*

A nagyszabású előadást a hallgatóság lelkes, hosszantartó éljenzéssel és tapsal köszönte meg.

A földmunkás-szövetkezetek

November hó 23-án *Steuer György* dr. ny. államtitkár, az OKH földmunkás-szövetkezeti osztályának vezetője tartotta meg nagysikerű előadását: *„Földmunkás-szövetkezetek“* címmel. Ismertette a földmunkás-szövetkezetek multját, szervezetét és céljait az 1922-iki évtől, amelyben az első szövetkezet alakult. Azóta tizennégy földmunkás-szövetkezet alakult, amelyeknek óriási gazdasági és szociális jelentősége abban rejlik, hogy *ezekben a szövetkezetekben tömörült kubbikosok 15,200.000 pengő értékű munkát végeztek el, mint munkavállalók.*

A nagy érdeklődéssel kísért és lelkes tapsal jutalmazott előadásért *Tölgyes István* dr., a Faluszövetség igazgatója mondott köszönetet.

Fából készült falak a hófúvás ellen

Ezzel az egyszerű és érdekes módszerrel védik meg Németország egyes helyein az országutakat a hófúvás okozta forgalmi zavarok ellen

Ki lesz a „Vasárnap“ plakettjének első tulajdonosa?

Egy esztendeje mult, hogy megalakítottuk a „Vasárnap“ jóbarátainak gárdáját azokból az előfizetőinkből, akik kéro szavunkra hallgatva új előfizetőkkel gyarapították lapunk táborát. Fáradozásaikért nem ígértünk és nem is adtunk ajándékot, nem helyeztünk kilátásba semmiféle anyagi természetü elönyt vagy kedvezményt és mégis a gárdatagok száma egy esztendő alatt közel félezerre nőtt. Ez a jelentős szám eleven bizonyosága annak, hogy a falvak népe igenis tud különbséget tenni jó és rossz ügy között; igenis tud habozás nélkül odaállni a jó ügy mellé és — bár sokan vannak, akik megtévesztő szándékkal ennek ellenkezőjét állítják — a magyar gazda igenis tud önzetlenül munkálkodni olyan ügy érdekében, amely nemcsak teljes egészében anyagi haszon nélkül való, hanem ehelyett tömérdek — korántsem könnyű — rábeszélő munkával jár és szakadatlan harcot kíván a közöny vagy a rosszindulat ellen. A gárda-mozgalomnak éppen az volt a leg-szebb és legmegnyugtatóbb tanulsága, hogy a falusi nép lelkében izzik a hevület a közösség ügyei iránt.

De azt kérdezhetné valaki, közügy-e, a falusi közösség érdeke-e a Vasárnap és a vele kapcsolatban felmerülő kérdések? Mi pedig azt felelnők, hogy legjobb meggyőződésünk szerint a mi ügyünk minden vonatkozásban a falusi közösség ügye.

Mert feltétlenül közügy az, hogy a falvak lakóinak kezébe jó ujság jusson és közügy az is, hogy ezt a jó ujságot a falusi nép képes legyen megvásárolni. E két fontos szempont érvényesülését ebben az esetben a Faluszövetség neve, szelleme és programja biztosítja; a Szövetség ugyanis — miután teljesen távol áll az üzleti célkitűzésektől — a lapkiadás területén is a falusi kisémberek összességéért végzi felvilágosító, irányító és érdekvédelmi munkáját; másrészt pedig egy évvel ezelőtt a lap árát az előállítási árnál alacsonyabban állapította meg azért, hogy ezt a rendkívül mérsékelt előfizetési árat mindenki előteremthesse. Ezek azok az okok, amelyek a mi ügyünket a falusi közösség ügyévé avatják. Aki tehát kinyújtja felénk segítő kezét, az ugyanakkor osztályostársainak javát is szolgálja.

Mielőtt megújítanánk a mult esztendőben elhangzott kérésünket, nem mulasztjuk el, hogy még egyszer legteljesebb köszönetet mondjunk annak a közel félezernyi gárdatagnak, aki új előfizetők toborzásával nagyon becses baráti szolgálatot teljesített egy nekünk, mint a falusi közösségnek. A valamennyi gárdatagnak egyformán kijáró köszöneten kívül különös elismerés illeti közülük azokat, akik sohasem tévesztették szem elől az előfizetői tábor gyarapításának szükségességét és minden kínálkozó lehetőséget megragadtak arra, hogy egy-egy újabb sikert kiverkedjenek.

És most, amikor teljes bizalommal jóbarátaink iránt megismételjük tavalyi felszólításunkat, hisszük, hogy egyfelől gárdánk régi, hűséges és kipróbált tagjai, másfelől az ujonnan jelentkezők ugyanazzal a lelkes odaadással állanak majd csatasorba, mint az első évi szép eredmény részesei. A „Vasárnap“ valamennyi előfizetője tűzze ki célul, hogy beszervezi községét lapunk és rajta keresztül a „Faluszövetség“ táborába. Az első nehézségek ne kedvetlenítsenek el senkit: a sikerért, ha még oly parányi is, keményen harcolni kell! A Faluszövetség helyi fiókjai és tag-egyesületei ne ériék be azzal, hogy a lapot, mint tagilletményt egy példányban megkapják, hanem buzditásuk a tehetősebb tagokat arra, hogy a központ anyagi erejét előfizetéssel is támogassák. Gondoljon arra mindenki, hogy minden fillér a közösség javát szolgálja! De másrészt ez a támogatás jól felfogott egyéni érdek is, hiszen 1 pengőért negyedévi 16 oldalas lapot és karácsonyra egy ki-

tűnő naptárt kap az előfizető!

Ismételjük, bizonyosak vagyunk benne, hogy jóbarátainkban most sem fogunk csalódní. És éppen ez a várakozásunk ösztönzött bennünket arra, hogy — a hála és a főhajtás szavakba foglalásán kívül — a gárdatagoknak kijáró köszönetet más, látható formába öltöztetve is elküldhesük. Szántszándékkal nem ajándékot választottunk erre a célra. Még pedig azért nem, mert a közösségért végzett munka értékét és szépségét éppen az áldozatkészség és az önzetlenség adja

A bronzplakett

meg, ezzel pedig sehogysem fér össze az — ajándék. Elutasítottuk tehát az ajándékadás gondolatát és helyette egy emléktárgyat (idegen szóval plakettet) választottunk, mint megőrzőjét és emlékeztetőjét annak, hogy előfizetőink közül valaki önzetlenül a falusi közösség ügyéért dolgozott és jó munkát végzett. Ez a plakett tehát elismerést is, köszönetet is jelent, de a babérkoszorút átnyújtó kéz arra is utal, hogy a plakett tulajdonosa cselekvő részese a faluszövetségi mozgalomnak és éppen ezért öntudatos, a haladás gondolata iránt fogékony tagja a gazdatársadalomnak.

A plakett és az oklevél

Fennt két képen bemutatuk az emléklaketttről készült fotografiákat és a képeket a következőkkel egészítjük ki: a plakett anyaga bronz; átmérője 5 centiméter; egy babérkoszorut tartó kezét mintázott meg rajta az avatott művész; alatta a következő felírás olvasható:

A GÁRDA HŰ TAGJÁNAK
VASÁRNAP
KÉPES HETILAP
1934

A plakett piros bársony párnán nyugszik, amelyet egy fehér selyem-

A bronzplakett vörös bársony alapon, fehér selyemmel bélelt, nemzetiszíni szalaggal díszített tokban

mel bélelt, nemzetiszínű szalaggal díszített, vörös bőrrrel bevont tok foglal magába. A plaketthez egy művészi oklevél jár, amely az emléktárgy elnyerését igazolja. A 35×50 cm méretű oklevél fényképét alább szintén közöljük. A közepén látható üres helyre fog kerülni a plakett tulajdonosának neve, a jogosultságot igazoló szöveg és a keltezés díszes írással, továbbá pecsét és aláírás.

Ki nyeri el a plakettet?

A *Vasárnap* emléklakettje és a hozzátartozó oklevél: mind a kettő olyan szép és értékes tárgy, hogy olvasóink természetesen fogják találni, ha elnyerésüket a szokásosnál nagyobb teljesítményhez és az eddigieknél kimagaslóbb eredmény eléréséhez kötik. Eszerint a plakettre és az oklevélre az a gárdatag tart hat igényt, aki táborunkat legalább öt darab fél éves új előfizetővel, vagy tíz darab negyed éves új előfizetővel gyarapítja.

Nyomatékosan hangsúlyozzuk, hogy öt, vagy tíz „cim” beküldése nem jogosít a plakett elnyerésére. Csúpan új előfizetőket vehetünk számításba, vagyis olyanokat, akiknek részéről az előfizetési díj (negyedévi 1, vagy fél évi 2 pengő) pénztárunkhoz valóban be is folyik. Nem kívánunk

beleszólni abba, hogy a gárdatag maga szedi-e össze és maga adja-e fel címünkre az előfizetési díjakat; vagy beéri azzal, hogy csak ellenőrzi, vajjon azok, akik előfizetőként jelentkeztek, postára teszik-e a szóbanforgó összeget? Ismételjük, a feladatnak ezt a részét a gárdatagra bizzuk: csinálja úgy, amint jónak látja, de természetesen a plakettet és az oklevelet csak akkor küldhetjük meg a gárdatagnak, miután új előfizetési címén — amint fent mondtuk — legalább tíz pengő pénztárunkhoz beérkezett. Ha valakinek befizetési lapra van szüksége, írjon egy levelezőlapot kiadóhivatalunknak.

A most ismertetett kikötés teljesítése után a gárdatag címére megküldjük költségmentesen a plakettet és az oklevelet; a „*Vasárnap*”-ban pedig közzétesszük a nevét.

Végül meg kell jegyeznünk, hogy a gárdatagok részéről a multban teljesített előfizető-gyűjtő munkásságot a plakett elnyerésénél nem vehetjük tekintetbe.

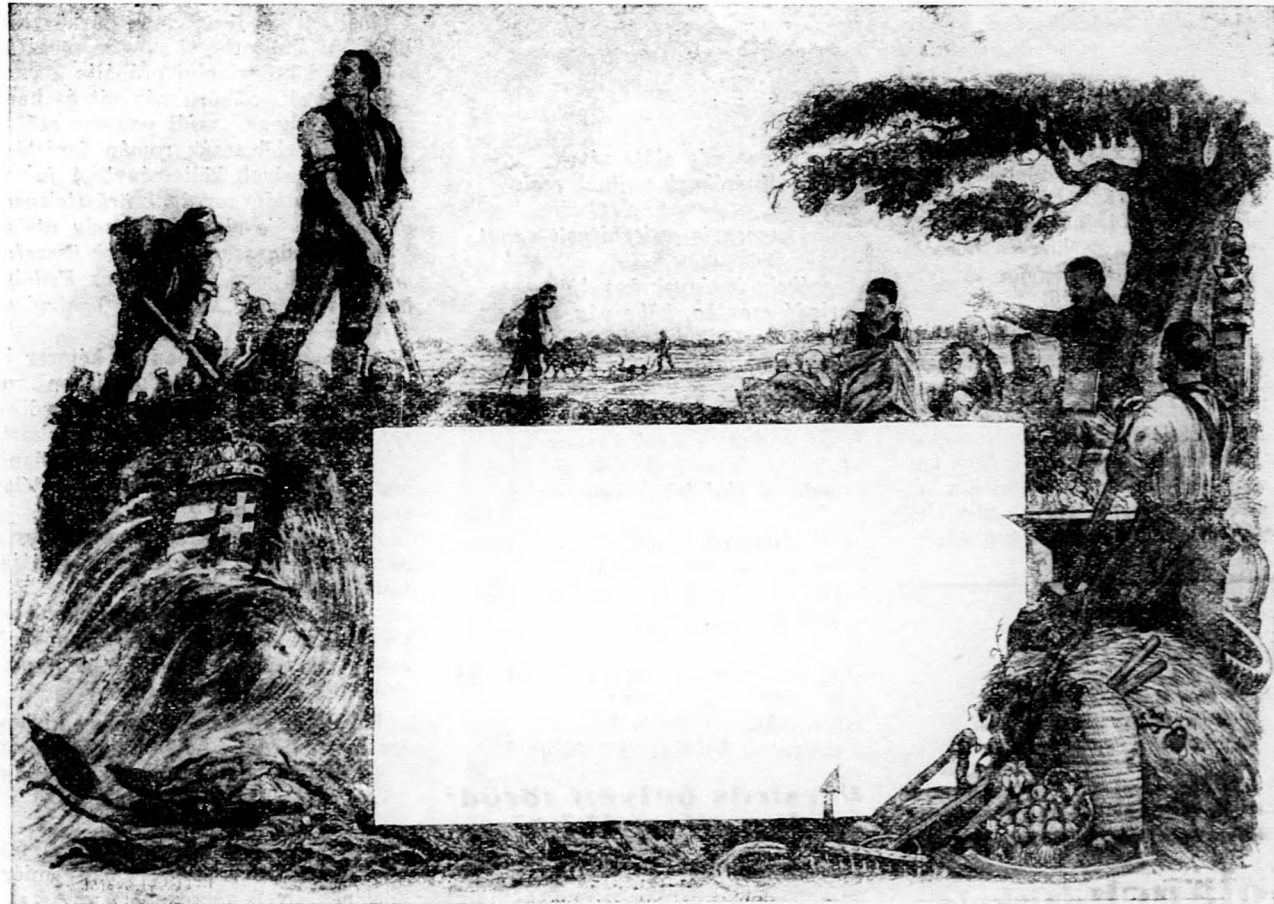
*

Azt hisszük, nem kell részletes utmutatással szolgálunk azoknak a jóbarátainknak, akik soraink olvasása után megkezdik a fáradságos munkát. A *Vasárnap*-ot ismerik és amint sokszor kifejezésre juttatták, szere-

tek is; tisztában vannak azzal a másfél évtizedes tevékenységgel, amelyet mi a falusi nép anyagi, erkölcsi és kulturális érvényesüléséért folytatunk: jól tudják azt is, hogy karácsonyra egy valóban kitűnő naptárt kapnak előfizetőink, végül elismerik és méltányolják, hogy lapunk előfizetési ára páratlanul olcsó. Ha a mi talpraesett gárdatagjaink ezeknek a szempontoknak kidomborítását tartják szem előtt és hozzáadják odaadásukat, szívósságukat és egyetlen cél kivására összpontosított akarásukat: az eredmény semmiesetre sem fog elmaradni. És ebben az esetben az övék lesz a jól végzett munka bensőséges öröme, a siker jogos büszkesége és végül a mi szerény viszonzásunk: egy babérkoszorút vivő bronzkéz . . .

A *Vasárnap* szerkesztőségében mindenki rendkívül nagy érdeklődéssel várja, vajjon ki lesz a plakett első tulajdonosa?

Jó hangszerezen játszani a legnagyobb élvezet. Elsőrangut, igazán olcsón *Reményi* országos hírű hangszertelepen vásárolhat: *Budapest, VI./15., Király-utca 58—60.* Kérjen díjmentes 51. számú árjegyzéket, abból választhat.

A bronzplakett odaitelését igazoló oklevél mintája

A közepén levő üres helyre kerül díszes írással a plakett tulajdonosának neve és a szövegrész

A mezőgazdasági munkások vámórlési jogosultsága

Két sérelmes intézkedést orvosol a pénzügyminiszter

A képviselőház november hó 21-iki ülésén Zsóry Lajos képviselő a földmivelésiügyi és pénzügyminiszterhez interpellált és a mezőgazdasági munkások vámórlési jogosultságát tette szóvá. Elmondta, hogy a vámórlési jogosultságról intézkedő 200. számú rendeletnek két sérelmes intézkedése van. Az egyik az, hogy a pénzért elszegődött munkásoknak nem adja meg az örlési jogosultságot, a másik sérelmes intézkedés pedig a sommás gazdaságokban dolgozó munkásoknak megadja ugyan az örlési engedélyt, de a munkásoknak közös kérvényben kell ezt kérni és közös malomban kell örölniök. Arra kéri a minisztert, hogy orvosolják ezeket a sérelmes intézkedéseket.

Imrédy Béla pénzügyminiszter válaszában utalt arra, hogy az interpelláció két részre tagolódik. Ami a felszólalás második részét illeti, abban egy gyakorlatra utalt, hogy a sommás gazdaságokban dolgozó munkásoknak közös kérvényben kellene kérniök a vámórlési igazolványok kiadását és csak egy közös malomban örölnének. Ez, ha egyes szórványos esetekben meg is történt, csak a kiadott törvényes rendelkezések félreértésén alapulhat, mert ilyen előírás tulajdonképpen nincs. Ha konkrét esetek tudomásunkra jutnak, mi készséggel hajlandók vagyunk a minisztériumban egy megfelelő gyakorlat követésére utasítani az illetékes hatóságokat, egyébként egy magyarító rendelet kibocsátásának gondolatával is foglalkozunk, úgy, hogy a felszólalásnak ez a része ilyen módon tárgyalnának lenne tekinthető.

— Ami a felszólalásnak első részét illeti, hogy a pénzért szegődött mezőgazdasági munkások a kikapott munkabéren vásárolt gabonájukat ugyanolyan feltételek mellett öröltethessék meg, mint azok, akik terményben kapták meg járandóságukat, ennek a kérdésnek elintézésénél figyelembe kell vennünk azt a kincstári szempontot is,

hogy visszaélések lehetőségét meg ne nyissuk, ami sajnos nagy mértékben megvolna, ha minden korlátozás nélkül ezt a rendszert bevezetnők. A magam részéről azonban hajlandó vagyok gondolkodni azon, hogy amennyiben itt bizonyos községi bizonyítvány rend-

szere volna bevezethető, amelyen igazolni lehetne, hogy az illető munkás bizonyos mennyiségű gabona megórlésére jogosultságot nyert, hajlandó vagyok a kérdésnek ilyen értelemben való megoldásával foglalkozni, úgy, hogy ezt a megoldási lehetőséget a legsürgősebb tanulmány tárgyává fogjuk tenni és ha csak mód van rá, meg is fogom oldani.

A pénzügyminiszter válaszát a Ház tudomásul vette.

Ezer lej pénzbüntetésre ítélte a kolozsvári hadbíróóság Sárközy Gerő földmivesköltőt

A VASÁRNAP folyó évi március hó 11-iki számában megírtuk, hogy Sárközy Gerőnek, a jeles erdélyi földmives-költőnek egy „Erdélyi Ének” című költeménye jelent meg február hó 25-én a nagyváradi Erdélyi Lapokban és a vers miatt a román ügyesség a lapot nyolc napra betiltotta, Sárközy Gerő ellen pedig eljárást indítottak. Az ügyet a napokban tárgyalta a kolozsvári hadbíróóság.

A szóbanforgó vers így hangzik:

Erdélyi ének

Itt csak könnyet törül a kendő,
csak bucsut int, nem hívogat.
Virággal nyár nem borítja,
csak a sírokat.

Lakodalmas nép előtt zárva,
— Halottnézőknek nyílnak csak
az ajtók — és a nép tükrére
örömnüpepen is gyászfényt aggat.

A székely legények kaszája
porladó csontba, kőbe vág,
Hallgat az ajkuk, róla a nótát
régén ellopták.

Ordit az orkán a Hargitán,
Holló ül fent a Cenk-hegyen.
Halott ősök szellemszárnyai
csendesesen lépjete, csendesen.

A Hadakutján sápadoznak,
ritkulnak a szent csillagok.
Könnyükkel sodornak szálát
a székely asszonyok.

Hegyek mennek, nagy terhet huznak,
párolognak a lovacsák . . .
Ha valaha, most még jobban
csináljuk a kalákát, a kalákát!*)

Versírás helyett föröd- jék a dísznókkal . . .

Vecchi ezredes, a hadbíróóság elnöke, a személyi adatok után megkérdezi a vádlottat:

*) A székelyek a közösség javára végzett közös munkát kaláka névvel illetik.

— Rendszeresen szokott verseket írni?

— Igen.

— Miért nem ír a csillagokról, a szerelemtől, a költészet rendes tárgyairól? Miért siratja az emberek sorsát? Azt hiszi, hogy másutt jobban van dolguk, mint Romániában? Aránylag nálunk legkönnyebb a megélhetés. És ha nincs megelégedve, miért marad itt? Menjen Magyarországra. Itt élnek nálunk, jó és olcsó megélhetési lehetőségek között s a tetejébe még szídnak is minket — méltatlankodik az elnök.

Most azt kérdi az elnök Sárközytől, hogy mi indította őt a vers megírására? A költő vázolni próbálja a vers születésének a körülményeit és hangoztatja, hogy saját panasza szól a versben. Felolvassák román fordításban a kifogásolt költeményt. A falusi ember bánatát, sorsának örömtelenségét panaszolja el a vers, mely utolsó sorában gyógyszerül a szívek összefogását jelöli meg, amelyet az Erdélyben közismert „kaláka” fogalmával fejez ki.

A román fordításban a kétszer is előforduló „kaláka” szót egyizben „robot” szóval adta vissza a versfordító. Így nyert a vers olyan értelmet, mintha a költő azt akarná mondani, hogy rabszolgasorsra jutott az erdélyi magyarság.

A védő hangoztatta, hogy Sárközy a parasztsors örök keserőségeit siratja, mire az elnök közbeszólt:

— Ha paraszt, akkor ne írjon verseket, hanem törődjön a dísznókkal, meg a marhákkal. Mindjárt megjavulnának az életkörülményei is.

Kihallgatták Perédi György hírlapíró is, az Erdélyi Lapok szerkesztőjét.

— Miféle ujság az az Erdélyi Lapok? — érdeklődik az elnök.

— Keresztény napilap.

— Az ország nyugalmának a felborítása talán a célja? Vagy miért közölnek ilyen verseket?

— Elnök ur, sem én, sem a cenzor, sem a nagyváradi román költők közül senki nem talált semmi olyant ebben a

Rózsák
Fenyők
Díszfák
Díszeserjék
Gyümölcsfák
Bogyós-gyümölcsűek
Gyümölcs-vadeselemek
Szegély- és futónövények
Gyökerezés és sima szőlővesszők
Lomb- és tűlevelűek mageseiméi

Kolauch-faiskola
Szeged

versben, ami államellenes volna, vagy lázító — hangzik a válasz.

Manu őrnagy-ügyész nem egyes szavakat kifogásol, hanem a vers szellemét. Kifogásolja, hogy a költő szerint már nem fakad több öröm és virág se nő, hacsak nem sirhantokon. A román uralom alá került magyar lélek reakciója az új helyzet ellen jut a versben kifejezésre — mondja.

A védő összehasonlítást tesz. Idézi Goga Octavian egy versét, amelyben az illusztris poeta ilyeneket írt: csak könnyeket visz a Maros és a könnyeken a román parasztság könnyeit értette. Mégsem jutott eszébe annak idején a magyar hatóságoknak, hogy emiatt perbe fogják Gogát.

A bíróság Sárközy Gerőt bűnösnek találta és 1000 lej pénzbüntetéssel sújtotta.

Minden 20-25-ik percben tűz üt ki valahol az országban

Szaporodik a tüzkár az országban s az utolsó négy esztendő statisztikája azt mutatja, hogy jelentékeny értékek semmisülnek meg biztosítás híján. 1930-ban 19.545, 1933-ban ellenben már 22.958 tüzkárt likvidáltak a biztosítótársaságok, ami azt jelenti, hogy naponta már 63 tüzeset fordult elő. Dacára a törvény szigorának, a tüzkárok 7-8 százaléka gyújtogatásból eredt a legutóbbi évek folyamán. Vagyis naponta tavaly átlag öt gyújtogatási kár fordult elő. Azonkívül az esetek 30-40 százalékában nem lehetett megállapítani a tűz okát. Óriási az a nemzeti vagyon, amely a tüzkárok folytán elpusztul s az országban ugyiszólván minden 20-25. percben van ilyen károsodás.

ELADNÉK :

Eladnék 2 darab pedigrés, vemhes berkshire-i kocát és 7 darab választási malacot, továbbá 1 darab 15-soros Hoffherr-vetőgépet. Cim: Zakariás József, Ráckeve, Pest m.

Eladnék egy 1924-ben épült 2 szobakonyhás házat, 822 négyszögöles telekkel, amely felerészben, legjobb fajta ojtványszőlővel, felerészben nemesített gyümölcsfával van beültetve. Cim: Váradi Lajos, Vál, Fehérmegye.

SZÖVETKEZETI ÉLET

A szövetkezeti mozgalom és a papság

A veszprémi egyházmegye nagytudású püspöke, Rott Nándor, felismerve azt, hogy a mai gazdasági válságban az egyedüli célravezető út a magyar hitelszövetkezeti mozgalom megerősítése, elhatározta, hogy megyei papságát közelebb hozza a szövetkezeti mozgalomhoz és evégből felkérte Schandl Károly dr.-t, az OKH alelnök-vezérigazgatóját, hogy tartson előadást a szövetkezeti mozgalomról a veszprémmegyei papságnak és a papnevelő-intézet növendékeinek. Schandl Károly dr. készséggel eleget tett a kérésnek és Wanke Gusztávnak, az OKH elnöki osztályfőnökének kíséretében november hó 12-én elutazott Veszprémbe és a püspöki aulában hosszabb előadást tartott a magyar szövetkezeti mozgalomról. A papnevelő-intézet növendékei élén Rott Nándor megyéspüspök, Kránitz Kálmán felszentelt püspök, Simon György dr. pápai prelátus és Wéber Pál dr. kanonok jelentek meg az előadás meghallgatására.

Rott Nándor megyéspüspök meleg szavakkal üdvözölte Schandl Károly dr.-t, majd hangsúlyozta, hogy a katolikus papság mindenkor tudatában volt annak, hogy a nemzet gerincét képező agrárakosság anyagi és erkölcsi érdekeit elő kell mozdítani és megvan győződve róla, hogy a magyar közgazdasági rendszerben ezen a téren a szövetkezeti mozgalomra nagy és fontos hivatás vár.

Schandl Károly dr. előadásában rámutatott arra, hogy akkor, amikor az egész világ a kapitalizmus gyűrűjéből egy új megváltó eszme után vágyako-

zik, az egyedüli helyes és üdvözítő gazdasági rend a szövetkezeti mozgalom, amely az erőssel szemben a gyengét védi és amely a maga krisztusi szeretetével, a szolidaritizmus nagy és magasztos eszméjével az egyéni munka hátvédje és a magántulajdon elvén felépülő helyes állami kormányzás legbiztosabb védőbástyája. Hangsúlyozta, hogy éppen ezért a szövetkezeti mozgalmat és szervezkedést a jövőben erőteljesebbé, átfogóbbá, egyetemesebbé kell tenni s törekedni kell arra, hogy a szövetkezeti öntudat fegyvermezetséget és szövetkezeti közvéleményt teremtsen.

Előadása további során részletesen foglalkozott azokkal a gyakorlati tudnivalókkal, amelyek a lelkeskedő papság szempontjából fontosak a szövetkezeti mozgalom megerősödése terén; értékes felvilágosításokat nyújtott a szövetkezeti ügymenetre vonatkozóan; kidomborította a fogyasztási szövetkezetek lényegét, rámutatott a tejszövetkezeti központ hivatására, végül pedig kimerítően ismertette a földbérlet-szövetkezeti mozgalom nagyfontosságú intézményét és felsorolta mindazokat az előnyöket, amelyek a földbérlet-szövetkezeti mozgalmat a jelenleg még mindig nagy áldozatokkal követelő telepítésekkel szemben előtérbe helyezik. A földbérlet-szövetkezetek ugyanis mindama kívánalmaknak megfelelni képesek, amelyeket akár a közérdek, akár a földtulajdonosok jogos magánérdeke támaszthat. Különösen áll ez azokra a biztosítékokra, amelyeket ezek a földbérleti szervezetek nyújtanak. Egyébként az OKH állandó és szigorú igazgatási, pénzügyi és gazdasági ellenőrzést, továbbá szakszerű gazdasági irányítást gyakorol a földbérlet-szövetkezetek működése felett. Jobb értékesítési lehetőségét is

Tervezte: László József építészmérnök

Tömegírtásra

•Lucillus•
patkányirtó
pogácsa

hatása csodás.

Rendeljen egy próbaadagot, majd nem ingyen: 85 fillér beküldése ellenében szállítja **WONISCH** Patkányirtó vállalat, Budapest, VIII., Salétrom-utca 10.

igyekszik teremteni, sőt szükséghez képest anyagi vonatkozásokban is támogatja ezeket a szövetezteket. Előadása végén arra kérte Veszprém egyházmegye papságát, hogy karolja fel a szövetezeti mozgalmat azzal a szeretettel és megértéssel, amellyel eddig is viseltetett a szövetezeti mozgalom iránt, mert hazánk, mint agrárország, a szövetezeti mozgalommal áll, vagy bukik. A szövetezeti mozgalom a leg-erősebb népfenntartó és nemzetfenn- tartó erő, az egyedüli gazdasági mód- szer a faji erő konzerválására és fej- lesztésére. Éppen ezért a nagy nemzet- nevelő: *Széchenyi István* tanítása alapján törekedni kell arra, hogy a nemzeti életben a szövetezeti szervez- kedés egészséges fejlődését és nagy- arányu kibontakozását előmozdítsuk.

Schandl Károly dr. mélyhatású és rendkívül nagy tetszéssel fogadott előadása után *Rott* Nándor püspök hálás szavakkal mondott köszönetet a magas szárnyalású fejtegetésekért, majd bejelentette, hogy úgy maga, mint az egyházmegye papsága a szövetezeti mozgalmat a legmesszebb- menő erkölcsi és anyagi támogatásban fogja részesíteni.

Itt említjük meg, hogy *Schandl* Ká- roly dr., az OKH alelnök-vezérigaz- gatója legutóbb a Dunántul több köz- ségében is tartott szövetezeti elő- adást. Így *Bakonypölösken*, *Magyar- polányban* és *Noszolpban* nagy érdeklődéssel sereglett össze a falvak lakos- sága, hogy meghallgassa azokat a megnyugtató és irányító kijelentése- ke, amelyek a szövetezeti mozgalom magyarországi feladatait világították meg.

GAZDATUDÓSÍTÓ

Tilos amerikai szőlőfajtákból készült borpárlattal bort feljavítani

A földművelésügyi miniszter november hó 17-én kiadott rendeletével megtiltotta az ugynevezett közvetlenül (direkt) ter- mő amerikai szőlőfajtákból szírt borból előállított borpárlatnak borjavítási cé- lokra való felhasználását.

A győri mezőgazdasági kamara tisztújító közgyűlése

A *Felsődunántuli Mezőgazdasági Ka- mara* november hó 24-én tartotta alakuló közgyűlést Győrött, amelyen nagy lel- kesedéssel választották meg ismét az új hatéves ciklus tartamára elnöknek *Khuen-Héderváry* Károly grófot. Alel- nökké újból szekorópátkai *Szabó* István v. kispap- minisztert és *Holitscher* Károly országgyűlési képviselőt, *Eszterházy* Mó- ric grófot, szentmártoni *Radó* Antalt, vi- téz *Simon* Elemért és felsőbéri *Nagy* Pált választották meg. Több felszólalás után *Ormány* János igazgató ismertette a kamara új munkaprogramját, amely a *tejkérdés szabályozásában* az adósvé- delmi rendelet kapcsán a *magdnevezés* életreállításában, az adófelszámolási bi-

zottságoknál a gazdaérdekek erőteljesebb megvédésében, a kül- és belföldi piacok megszervezésében és mindenekelőtt a köz- ségi mezőgazdasági bizottságok erőteljes foglalkoztatásában domborodik ki.

Baja gabonaközpont lett

Marschall Ferenc dr. földművelési ál- lamtitkár, bácskai képviselő közbenjárá- sára a kincstár 500.000 pengőt utalt ki a bajai Duna-meder tisztítására, illetve hajózhatóbbá tételére. Ugyancsak Baja érdekét szolgálta, hogy az ottani ga- bonabeváltási árat 60 fillérrel felemel- ték, ami a gabonagyűjtőforgalmat Baja felé terelte a Dunántulról is. Javította végre a város helyzetét a Baja-báta- széki műút is. Mindezeknek hatása alatt szükségessé vált, hogy a bajai közrak-

tárt a jövőre még egyszer akkorára bővítsék ki.

December 3—10-ike között lesz az idei gazdahét

December hó 3-án, Budapesten, a Köz- telek székházában megkezdődnek az idei gazdanapok, amelyeknek két legkiemel- kedőbb eseménye a december 8-iki GEOSZ nagygyűlés és a december hó 9-iki OMGE közgyűlés. A gazdahét keretében az ösz- ses mezőgazdasági vonatkozású egyesü- letek és bizottságok is üléseket tartanak. A gazdahét alkalmából a kereskedelmi miniszter kedvezményes utazást enged- lyezett; a szükséges igazolványok az OMGE titkárságánál kaphatók. (Buda- pest, X., Üllői-ut 25.)

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Milyen legyen a piacérett sonkasüldő?

Mint hogy a kispagdák közül is so- kan tenyésztenek angol (főleg york- shire) sertést és ennek süldőit viszik piacra, indokoltnak látszik a *Vasár- nap* hasábjain azzal a kérdéssel foglalkozni, hogy milyen sonkasüldőért fizet a hentes legjobb árat?

A sonkasüldőt a hentes tudvalevő- leg prágai módra készült sonka, füs- tölt karaj, császárhús és egyéb finom hentesáruk gyártására használja fel.

A süldőt illetőleg a kívánalmak eb- ből kifolyólag a következők: A süldő testében lehetőleg sok legyen a hús és kevés a zsír, mert az ilyen finom hentesárukat elsősorban gyenge- gyomru emberek vásárolják, kiknek az orvosok a zsíros ételektől való tar- tozkodást ajánlják. Ezért a levágott süldő hátszalonnája legfeljebb 3—4 cm, fehérszínű és kemény tapintatu legyen; a hátszalonna husrétegei vas- tagok legyenek; a sonkát is csak vé-kony zsírpólya burkolja, mert a fel- szeletelve való kimérésnél a vevő a vastag zsírszélet nem fogadja el, miért is a hentes kénytelen levágni és zsírnak kisütni. (A zsírnak való szalonna, jóval olcsóbb, mint a son- ka!) A süldő husa legyen mindenütt világos, lédu, finomrostu. Ne legyen a hús kékesvörös vonalakkal tarká- zott, mert e részeket nem lehet ki- mérni: ezek az élő süldő hajtásakor reámért ütésektől erednek. A fej és a lábak aránylag kicsinyek, a bőr és csont vékony legyen, mert e testrészek csak kocsonyakészítésre adhatók el, természetesen jóval olcsóbban, mint a sonka vagy a karaj.

A hentes a levágás és kettéhasítás után egy napig hűti s azután darabol- ja fel a sertést. Meg van elégedve a vétellel, ha a kikészített süldők súlyá- ból 36—37 százalék esik a sonkára, 16 százalék, vagy ennél több a karaj- ra, 19 százalék, vagy ennél kevesebb

a fehéráruca, csak 7 százalék, vagy még kevesebb a fej és láb, csak 3.5, vagy kevesebb a lapockacsontra, bordavégekre, csülökre, farkra és ha csak 18 százalék, vagy még kevesebb a vágási veszteség.

A leirtak magyarázzák, hogy a hentes 65—75 kg-nál súlyosabb süldőt sonkakészítésre nem vesz; a su- lyosabb már tulzsiros szokott lenni. A sovány süldő se kell neki, mert eb- ben sok a bőr, csont, fej, láb, de ke- vés a karaj és a sonka.

A bor „barnatörés“-e

Nagyon sok helyen felhangzik a panasz, hogy az idei termésből szüretelt must borai könnyen megtörnek s így színük, ízük megromlik.

A borknak ezen elváltozása az ugy- nevezett „barnatörés“. Ha a szőlő rothadt volt, akkor a belőle készült bor feltétlenül hajlamos lesz a barna- törésre, mert a penészesedést, rotha- dást okozó gomba olyan anyagot ter- melt, amelyik a bor egyes alkati- részeit a levegő behatására gyorsan és erősen barnítja (oxidálja), amely vegyi folyamat azonos például a fel- szeletelt gyümölcs, vagy a burgonya, répa metszslapján mutatkozó meg- barnulással. Ezt a kellemetlen szín- változást a háziasszonyok akként kü- szöbölik ki, hogy a befőzés előtt a körtét, az őszibarackot szitára téve megkénezik, hogy fehér maradjon.

Ezt a barnító anyagot a borban is könnyen ártalmatlanná tehetjük, ha a mustot jó erősen megkénevezve „le- nyálkázuk“, mert a kénevezéskor kép- ződött kénessav ezt az anyagot el- pusztítja.

Aki a szüretkor a rothadt szőlő mustjának kénevezését elmulasztotta, az a barnatöréstől még könnyen meg- menekülhet, ha az első fejtésnél ügyel a betartandó szabályokra, mert bár a bor a fejtés előtt nagyon szép tisztá- nak, világossárgának és kifogástalan

izünek is tessék, mégis súlyos hiba lappang benne. Ha már most a bort nyíltan fejtjük le, miáltal sok levegővel érintkeznek, akkor az megbarnul, megtörlik, megzavarosodik, nagyon nehezen tisztul meg, kellemetlen ízűvé, sőt élvezhetetlenné válik. *Tehát zártan kell fejteni és kellően megkényszeríteni.*

Jeles szakértőink kísérleteinek eredményei azt bizonyítják, hogy kizárólag zárt fejtéssel csak azt érjük el, hogy a bajt elodázzuk, de ez továbbra is lappang a borban; ha a második fejtést nyíltan eszközöljük, akkor a barnatörés mutatkozni fog. Ez igazolja, hogy a barnatörést okozó anyagot a zárt fejtéssel nem semmisítettük meg. Tehát az erős kénezés elmaradhatatlan.

A bor első fejtésénél — a mondotak szerint — úgy kell eljárunk, hogy az a levegővel való érintkezés nélkül kerüljön erősen bekéneztet hordóba. Ha az első fejtés után a törésre való hajlamosság nem tűnt volna el, a második fejtést is hasonló módon hajtjuk végre. Később azután már nyíltan fejthetjük a bort mérsékelt kénezett hordóba. Erősebb kénezés céljából hektoliterenként 3—4 gramm kén használatát ajánlható a hordóban való elégetésre. A későbbi fejtéseknél 1—2 gramm elegendő.

A megtört boroknak önmaguktól megtisztulásra várni nem ajánlatos, mert van rá eset, hogy hat hónap alatt sem tisztulnak meg teljesen.

Borpiac

A jelenlegi irányár asztali új boroknál kistermelőktől fokónként 1.7—2 fillér, míg uradalmi tételeknél fokónként 2—2.5 fillér. Ennél olcsóbban csak a kissé barnatöréses borok kelnek el, mert a tulajdonosaik nem akarnak vesződni a hiba kikézelésével. Ehelyütt is figyelmeztetni óhajtom gazdatársaimat, hogy nagyon vigyázzanak boraik fejlődésére, sok volt a rothadt szőlő és emiatt sok borban megvan a barnatörésre való hajlamosság.

A minőségre való termelés ezidén kifizetődött. Az édes, nehezebb fajborokért, a finomabb vörösborokért sokkal magasabb árat fizetnek a kereskedők, mint a múlt év novemberében. *Lengyelország, Dánia, Csehország, Ausztria, Svájc és újabban Hollandia* felől is érdeklődnek a magyar borok iránt és lassan folyik is az export. Dánia például a nehéz 14 fokos badaconyi kéknelyű, fourmint, ugyszintén a finom vörösborokat vásárolja. Rövidesen remélhető az árak ismételt rögződése és lassu szilárdulása, amint a felvásárolt készletek kifogynak.

Irsai M. József

Apró jótanácsok

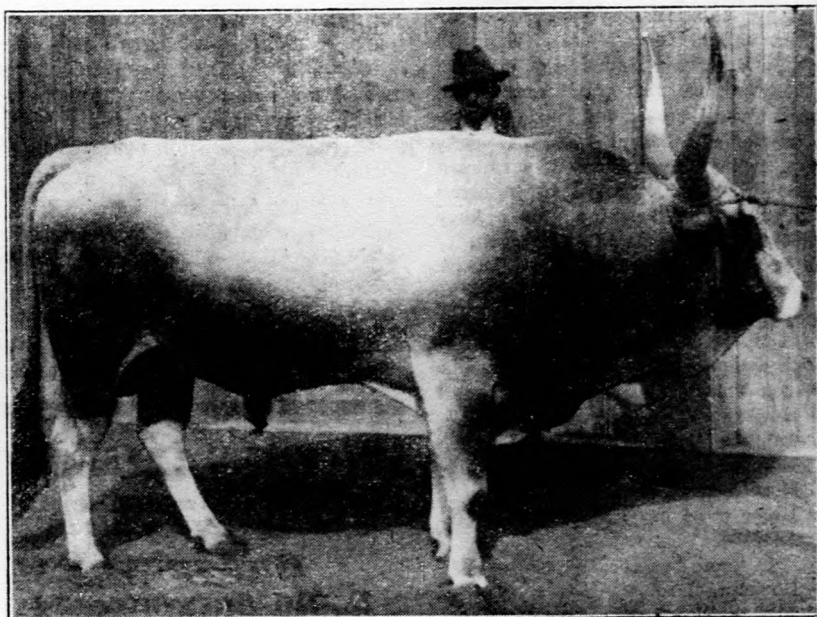
A cukorrépafej és levél igen értékes takarmány. Etethető szarvasmarhával, juhval és sertéssel egyaránt. Régebben az etetésekor mutatkozó hasmenés megelőzésére szén-savas mészt (iszapolt kréta) adagolását ajánlották, mert azt hitték, hogy a répafelekben levő oxalsav okozza a hasmenést. Ma már tudjuk, hogy az oxalsav a bendőben felbomlik s így a belekre nem fejthet ki izgatód hatást. Mai tudásunk szerint a cukorrépafelekhez tapadt földes tisztatlanságok és az ezekben bejutó baktériumok okozzák a hasmenést. Ennek ellensúlyozására ajánlatos inkább a répafelek letisztítása (le mosás kádban, vagy medencében) és egy-egy szarvasmarhára 5—10 deka faszénpor adagolása. A faszénport legjobb némi dara közé keverve adni a répafeletetés előtt.

A juhtrágya egyike a legértékesebb trágyaféleségeknél. A juh vizeletének nitrogén- és káliumtartalma 25 százalékkal nagyobb, mint bármely más háziállaté. Friss trágyájában 0.8 százalék nitrogén és 0.67 százalék káliumoxyd szokott lenni, míg a szarvasmarhában csak 0.34 százalék nitrogén és 0.4 százalék káliumoxyd, a lóban pedig 0.58 százalék nitrogén és 0.53 százalék káliumoxyd. Így érthető *Aufferman* német gazda egyik kísérletének eredménye, melyben gyenge agyagot homokföldök egyike juhtrágyával trágyázva 63 százalékkal nagyobb burgonyatermést adott, mint egy azonos nagyságu másik terület, amelybe ugyanannyi szarvasmarhatrágyát szántottak alá. A tehéntrágyához viszonyítva a juhtrágya heves hatású, ezért nehéz, hideg agyagtalajokra alkalmazandó, amelyeket felmelegít és porhanyóvá tesz. Főhatását az első évben fejti ki s így jól megfelel a káposztafélék és takarmányművek trágyázására. Rendszerint azonban a szarvasmarhatrágyával keverve terítik el a trágyázandó szántóföldön. Ez helyes is, mert így egy jó átlaghatású trágyát viszünk a talajba.

Magtári készleteink gondozását el ne mulasszuk! Erre akkor, mikor kün az idő viszontagságai miatt már nem tudunk dolgozni, bőven van alkalmunk. A gabonát időnként forgassuk meg, hogy meg ne romoljon és ne legyen élszökő rovarok tanyájává. A gabonapiacra sok a panasz, hogy gyakran szállítanak a gazdák zsizsikes gabonát. Ne tőrjünk a padlásokon semmi szemetet, porfészket és ha zsizsikragott szemeket látunk gabonagarmadánkban, sürgősen szeleljük át és rostáljuk át. Ha szükséges, ezt ismételjük meg.

Az istállótrágyát ne télen hordjuk ki földjeinkre, hanem már az őszi hónapokban. A téli trágyázás helyett, amidő tavasszal vagyunk kénytelenek a talajba beszántani a trágyát s ezzel a mindennél értékesebb téli nedvesség egy részét szelnek eresztani, a trágyát még a tél beállta előtt földünkön el kell teríteni s azt áll is szántani. Nagy haladást jelentene egész földmívelésünkre, ha a téli trágyázás helyett általánossá válna ez a rendszer. Ehhez pedig nem szükséges nagyobb igaerő, nem szükséges nagyobb költség, csak helyes beosztás és szilárd akarat.

A magyar marha gazdáink meggyőződése szerint Európa legjobb igavonója. Fáradszátlanul huzza az igát a tikasztó hőségben éppúgy, mint a dermesztő hidegben. Kitaró munkakészsége bámulatos igénytelenséggel párosul. Mító a traktorok munkája aránytalanul megdrágult, azóta újra nagy becsülete van a magyar marhának. Tenyésztői egyesületbe tömörültek és a legkiválóbb állatokat törzskönyvezik, hogy az egymás után következő nemzedék válogatott szülők ivadéka legyen. Így remélik, hogy különösen jól alkotott törzsekét tudnak kitenyészteni. Képünk egy elsőrangú magyar bikát ábrázol, melynél a mellkas mélysége és dongás volta, a törzs hossza és a gerinc egyenessége párosul a széles farral, továbbá az erős, acélos, oszlopegyenes lábakkal. Mintaszerű példány!

Törzskönyvezett magyar bika

A világ legnagyobb kalácsa

Ausztrália most ünnepli 100 esztendő fennállását. Egy melbourne-i pékmester ebből az alkalomból egy 5 méter magas és 10 tonna súlyú kalácsot készített, amelyhez felhasznált másfél tonna vajot, ugyanennyi cukrot, lisztet, 4 és fél tonna szárított gyümölcsöt, 15 mázsa mandulát és 30.000 darab tojást. A kalács 635 darab 35 fontos darabblól áll, amelyet egyenként sütöttek meg. A kalács ötemeletes és minden emeletet cukorból készült történelmi domborművek díszítettek.

SZIVÁRVÁNY

A cigány főstefte

Volt a századomban egy cigány. Ügyefogyott embernek látszott, pedig igen bátor legény volt. Mindig önként jelentkezett, ha valami veszedelmes feladatról volt szó. Egyszer elrendeltem a szakaszparancsnokaimnak, vizsgálják meg a szakaszait és jelentsék, hogy az embereknek megrán-e a három konzervdagjuk. A konzerveket ugyanis csak parancsra volt szabad elfogyasztani, akkor, ha olyan körülmények közé került a csapat, hogy a legénység élelmezése lehetetlen volt.

Az egyik szakaszparancsnokom jelenti, hogy egy embere megette a konzervjét.

— Ki az az ember?

Elém állítja a cigányt.

Meglepődtem. A legkötelesegtudóbb embernek ismertem. Megkérdeztem tőle:

— Hová tetted a konzervedet?

A cigány a bűnbánás legkisebb jele nélkül, csaknem büszkén mondja:

— Megettem.

— Mikor etted meg?

— Az éjjel.

— Nem kaptál vacsorát?

— De kaptam.

— Jól laktál?

— Igenisz.

— Hány konzervet ettél meg?
 — Hármat.
 — Éhes voltál?
 — Nem.
 — Hát ha nem voltál éhes, mért etted meg a konzerveket?
 — Ázs éjjel járörben voltam a tizedes urral, mikor ástán körülfozták bennünket ázs oroszok, ázst hittem, már nem menekülök meg. Hámárosan megettem hát a konzerváimat, pedig úgy jó voltam lákva, mint az ispán kutyája: a jó Isten látja ázs árva lelkemet, főhádnagy ur, olyan

ártatlán vagyok, mint a má sületett mestelen gyerek, nem is szeretem a konzervát, utálok. Még most is ludbőrödzsik a hátam, ha rá gondolok.

Mindig jobban csodálkoztam:

— Akkor mért etted meg, ha utálod?

A cigány őszintén megmagyarázta a dolgot:

— Ugy okoskodtam, instálom, kiéheztetem a muskát, bogár essék a gyomrába, a konzervát nem ádom neki, inkább megesem, há meghálok izz tüle.

NYÁRY ANDOR

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Romlásnak indult élelmiszerek megjavítása

Az avas disznózsír kellemetlen szagát és ízét legegyszerűbben úgy tüntethetjük el, hogy karikára vágott vöröshagymát kevés zsírral megpirítunk, az avas zsírt pedig jól felhevítjük és a pirított hagymát belekeverjük. Meggátolni úgy lehet az avasodást bizonyos ideig, hogy a zsírt napfénytől védett, hűvös kamarában tartjuk és az edényt légmentesen elzárjuk. Szokták az avas zsírt úgy is javítani, hogy megolvasztják, aztán öt kilogrammonként 2—3 liter tiszta mézvizet adva hozzá, azzal erősen elkeverik, majd állni hagyják mindaddig, míg a mézvíz a zsírtól különválik. Akkor a mézvizet leöntjük és tiszta meleg vízzel keverik el a zsírt, végül egy kis állás után azt is leöntik róla és az így átöblített zsír avas ízét teljesen elveszti. Ha azonban az avasodás már nagyon előrehaladt, akkor a zsírt nem lehet többé úgy megjavítani, hogy ételbe felhasználható legyen s azért ilyenkor legjobb szappant főzni belőle.

Fagyott burgonya élvezhetővé tehető. A megfagyott burgonya édes ízűvé válik, melyet úgy javíthatunk meg, hogy néhány napra enyhén meleg helyre visszük, vagy pedig hidegvízbe mártjuk, melybe egy marék só adunk.

A fagyott tejet szobahőmérsékleten tartsuk egy darabig s mikor teljesen felolvadt, jól keverjük össze, akkor ugyanolyan lesz, mint fagyás előtt.

A megavasodott mákot étkezésre nem lehet többé felhasználni, a kisebb mértékben dohos mákot azonban

még élvezhetővé lehet tenni úgy, hogy alapos szellőztetés után megmossuk s nyáron napon, télen pedig félig ki-hűlt kemencében hirtelen megszáritjuk.

Száraz diók felfrissítése. A száraz diókat edényben vízzel leöntjük, nyolc napon át lefödve tartjuk és a vizet, ha megbarnul, egyszer kicseréljük. Ezalatt az idő alatt a diók héja és magja sok vizet szív magába és izük teljesen olyan lesz, mintha frissek lennének.

Ecetes uborkák penészedésének megakadályozására a legegyszerűbb módszer az, ha az uborkák közé egy zacskóban fekete mustármagot teszünk és az uborkásüveg tartalmát időről-időre kevés friss ecettel felöntjük.

Ételreceptek

Daraleves. A borjúcsontokat sós vízben főzzük, majd fél kilogram nagy darabokra vágott vegyes zöldséget és hagymát kevés zsírban megpárolva, hozzáadunk, aztán hideg vízzel föleresztjük, kevés szemesborssal és sóval fűszerezünk. Mikor megfőtt és józú a leves, leszűrjük és lassan öntve, belefőzzük 8 deka buzadarát. Kevés citromlevet és reszelt citromhéjat is adhatunk bele, majd a leve-sztálba 1 tojássárgáját 1 kanál tejföllel elkeverve, folytonos keverés közt hozzáöntjük a levest.

Vagdaltus. Fél kiló marhahúst megdarálunk és egy tejjelbeáztatott zsemlyével, kevés sóval, borssal, halványárgára pirított hagymával, egy egész tojással jól összegyurjuk. Pogácsákat formálunk belőle, zsemlyemorzsában megforgatjuk és forró zsírban pirosra sütjük.

Liptói lepény. 28 deka lisztet, 24 deka vajat és feleannyi turót kevés sóval eldörzsölünk és gyorsan összegyurjuk. A tésztából két cipócskát formálunk, két órán át pihentetjük, aztán két sütőlemezre vékonyan kinyújtva, villával megszurkáljuk, tetejét tojássárgájával bekenjük és közepes tűznél megsütjük. Negyszögletes darabokra vágva, melegen tálaljuk.

Tejfeles kása. Hat tojássárgáját kevés vaniliás cukorral habosra keverünk, keverés közben két deci tejfölt adunk bele, azután a hat tojás keményre vert habját és 6 deka lisztet, Zsírral jól kikent tűzálló edénybe, forró sütőben megsütjük és barackzettel tálaljuk.

A „VASÁRNAP”
 szerkesztősége
 és kiadóhivatala:
 Budapest,
 D., Báthory-utca 24

H I R E K

Zokogó strófák

*Engem a sors még nem cibált,
— hozzám, csak néha nem koma! —
de jaj, hány lélek van, kihez
örökön durva, mostoha;
kinek öröm nem jut soha.*

*Oh, hány lélek bús, bánatos,
jaj, hánynak könnyes a szeme!
Soknak nincs meleg szobája,
puha ágya, sem kenyere,
és csak a bánat jár vele.*

*Jaj, hány lélek hiába esd,
az élet, oh, hánynak nehéz!
S hiába küzd, hasztalan kér:
a sors gondot gonddal tetéz:
az élet, oh, hánynak nehéz! . . .*

ASZTALOS P. KÁLMÁN
(Csanádpalota)

A lányok közt a fonóba . . .

*A lányok közt a fonóba,
Rólam szól a gonosz nóta,
Hogy rossz vagyok, kártyás, korhely,
A jó Isten két kézzel ver.*

*Dalolják, hogy Fehér Jóska
Ne is járjon a fonóba.
Rossz volt annak apja, anyja,
Rossz anyjának gonosz fattya.*

*Hej pedig, ha tudnák sokan,
Mért lettem rossz kis faluban,
Megmondana egy barna lány;
Nem mind rossz az, aki zsvány.*

CS. SZABÓ LÁSZLÓ (Csepel)

Szomorú fűzfából . . .

*Szomorú fűzfából
Tilinkótt faragtam,
Mesekoccos reggel,
Ezerszemű este:
Egy lánynak daloltam.*

*Hiába daloltam,
Nem tetszett a nóta.
Elment más legényel . . .
Szomorú furulyám
De csendes azóta.*

RAGYOGÓ LŐRINC PÁL
(Budapest)

Eltemették Borvendég Ferencet, Budapest főpolgármesterét. November hó 23-án délelőtt a Rózsák-terén lévő Szent Erzsébet templomból temették el nagy részvét mellett Borvendég Ferencet, Budapest váratlanul elhunyt főpolgármesterét. A kormány képviselőiben résztvevett a vég-tisztességen Keresztes-Fischer belügyminiszter és Kállay Miklós földmívelésügyi miniszter. Az előkelő közönség soraiban megjelent József királyi herceg és Augusztina királyi hercegnő, de ott volt a politikai,

fővárosi és közgazdasági élet számos kiválósága is, hogy a tragikus sorsu főpolgármesternek az utolsó tisztességet megadják. A temetési gyászszertartást Hász István tábori püspök celebrálta, a temetőben pedig a főváros közönsége és tisztviselőikara nevében Liber Endre alpolgármester mondott emelkedett hangú bucsuztatót.

Strázsarendszert léptetnek életbe Dombóvárott. Dombóvárott a közbiztonság megóvása céljából ismét felújították a strázsarendszert. A várost három kerületre osztották fel, minden háztulajdonos tartozik egy-egy strázsát állítani, akik időközönként ötös csapatban tartanak éjjeli szolgálatot.

Négyezer ember barlanglakásban lakik a mezőkövesdi járásban. A mezőkövesdi járás tizenegy községében a hegyek oldalába vájt odukban nyolcszázötvenhárom barlanglakásban több mint négyezer lélek lakik. Egyes községekben, mint például Tibolddarócán a lakosság több mint fele barlanglakó. Borbély-Maczkó Emil főispán az illetékes kormányzati tényezők előtt ismertette a sulyos helyzetet. A memorandumban a főispán felemlíti, hogy a megdöbbentő helyzet következtében ezen a vidéken a tuberkulózis állandóan növekszik.

Dolgozni akar egy százéven felüli férfi. Angol lapokban a következő hirdetés jelent meg: „106 éves férfi, oly munkaképes, mint a 40 éves, fiatalos megjelenésű, magas képzettségű, kiváló nyelvész, munkát keres”. Közli a pályázó, Alfred Arnold, fényképét, aki tényleg, alig látzik hatvanévesnek. Arnold kijelentette, hogy örökifjúságának titka a Hatha Yoga nevű indus akaraterőgyakorlat, amelyet 70 éves korában tanult egy 17 éves hindutól. Aki ezeket a titkos szabályokat követi, legalább 150 évig élhet.

Nehéz motorkerékpár-verseny

a sáros budai hegyi utakon november 25-én, vasárnap.

Denevér-, bagoly-, menyét-, katicabogár- és vérdarázs-védelem Nagykovácsoson. Nagykovácsoson, ebben a nagyjelentőségű gyümölcstermelő városban, elengedhetetlen egy a hasznos madaraknak, mint a hasznos rovaroknak a legteljesebb védelme s ezért a következő kísérletek folynak: denevér-védelem, bagolyvédelem, menyét-tenyésztés, katicabogár-tenyésztés és vértetűdarázsak tenyésztése. A denevérek, baglyok, menyétek, katicabogarak és vértetűdarázsak a legnagyobb ellenségei a rovaroknak és a levéltetveknek.

Kémkedési ítéletek. A honvédtörvényszék idegen államok javára elkövetett hiútlenség, illetve kémkedés büntette miatt Eigen István technikust és magánhivatalnokot háromévi fegyházra; Tomicsics Ferenc jugoszláv állampolgár ügynököt négyévi fegyházra; Skrinjár Antalnak Mak Mária (Helmi Mária) jugoszláv állampolgár varrónót négyévi fegyházra és Reich Ferenc szabót tizenötévi fegyházra ítélte.

Beomlott két kiállítási csarnok. A brüsszeli 1935. világkiállítás területén a két nagy belga kiállítási csarnok az elmúlt héten hirtelen beomlott. A csarnok építése már igen előrehaladott állapotban volt. Hat munkás életét vesztette, mintegy husz munkás pedig megsebesült.

Letölte völgyénét az elhagyott menyasszony. Halálos szerelmi dráma történt november hó 25-én Szolnokon, a Tiszakürt község határában fekvő Tari-féle tanyán. Tari János gazda Herz Erzsébet nevű 18 éves gazdasági cselédjének hosszabb idő óta udvarolt Ficsor Imre 23 éves tiszakürti gazdalegény, sőt az eljegyzést is megtartották. A leánynak nemrégiben tudomására jutott, hogy völgyéne más leány körül is legyeskedik. Ficsor Imre vasárnap délután a Tarityán felkereste menyasszonyát, aki megkérdezte tőle, igaz-e, hogy el akarja hagyni őt! A legény habozás nélkül igenlel felelt, mire a leány köténye alól előrántotta revolverét és fölbőltte Ficsort, aki holtan esett össze. A házbeliak ártalmatlanná tették a merénylő leányt s átadták a csendőroknak.

Halálos játék. A meszlénai sporttelepen az elmúlt hét egyik napján a falu fiatal-sága különféle játékokkal szórakozott. Játászás közben az egyik fiu fellökte Heesej Sándor 17 éves legényt, aki olyan szerencsétlenül zuhant fel, hogy koponyája kettépedt és néhány perc múlva meghalt. A halálos szerencsétlenség ügyében a csendőrség megindította a nyomozást.

Gyilkosság egy menyasszonyi ruha színe miatt. Izrael András és Farkas Károly husz éves tiszabábolnai legények, mint meghívott vendégek, résztvettek egy ottani esküvőn. A két jóbarát a lakodalmas menetben arról vitakozott, hogy fehér-e, vagy rózsaszínű a menyasszony ruhája. A vitát nem tudták eldönteni, mindegyik legény ragaszkodott a maga véleményéhez és a vita hevében Izrael előrántotta zsebkését és egyetlen szurással megölte Farkast. A gyilkos legényt a csendőrség letartóztatta és bekísérték a miskolci ügyészség fogházába.

Agyonlőtte fiát, azután öngyilkos lett egy elkészedett apa. *Martens* Dénes, a bécsi állami opera nyugdíjas filharmónikus a pisztolylövésével öngyilkosságot követett el, miután előbb *Richárd* nevű 20 éves bna fiát fejlvéssel súlyosan megsebesítette. A tett okát a nyugdíjazása felett érzett bänkódásában és fiának állapotában keresik.

Arany- és ezüstpénzek ára

1934. november hó 27-én.

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 34 fillér; kétkoronás 68 fillér; ötkoronás 1 pengő 64 fillér; régi egyforintos 86 fillér.

Aranypénzek: 1 darab 20 koronás arany 34 pengő 60 fillér; 10 koronás 17 pengő 20 fillér; Napoleon-arany 34.20—34.35 pengő.

14 karátos törtarany (gyűrű, karperec, fülbevaló, stb.) grammonként 3 pengő 70 fillér.

Szmarag kilogrammja: 5850—5870 pengő.

Szinezüst kilogrammja: 87 pengő.

TANÁCSADÓ

Téli munka

a gyümölcsösben

(Válasz több kérdezősködéésre.)

A fák lombjának lehullása után a korona szükségszerű ritkítását, a törpe- és bokorfák teli nyésését is megkezdhetjük. Így kevesebb munkánk marad a teendőkkel különben is túlszűfolt tavaszra.

A korona ritkításánál az egymást keresztező, a koronába befelé növekedő, a satnya, beteg vagy elsűrűsítő ágakat töben távolítjuk el. A levágott ágak helyét ojtóviasszal vagy egy óra hosszágú főzött kátránnyal feltétlenül be kell kenni. Ezzel a fatest elkorhadását akadályozzuk meg, az almafákon pedig a vértetű-fertőzés lehetőségét is csökkentjük. Ha az ágak levágása fűrésszel történne, a fűrészfogak okozta roncsolt, szakgatott sebeket, vagy legalább ezek szélét — az ojtóviasszal való bekenés előtt — éles késsel simára kell vágni.

A gyümölcsfákon található száraz gyümölcsöt, az ugynevezett gyümölcsmumiákat, továbbá a hernyófészkeket, a gypjaspilléneket taplóhoz hasonló, a gyűrűspillének pedig gyűrűszerűen lerakott petecsoit le kell szedni és el kell égetni.

Az így megtisztogatott fák törzséről és vastagabb ágairól a felrepedezett, elhalt héjat kéregkaparóval kaparjuk le, majd drótkéfével a repedéseket suroljuk tisztára. Ennél a munkánál ügyeljünk arra, hogy a kaparásnál, illetve surolásnál a fa élő héját meg ne sértsük.

Mindezek után a fákat, ezek törzsét és más részét is gyümölcsfa-karboliummal, vagy még helyesebben a házilag is elkészíthető mézskénleoldattal alaposan megpermetezzük. Ezt a

permetezést azonban az őszi- és kajszinbaracknál, mandulánál, cseresznyénél nem szabad gyümölcsfa-karboliummal végezni.

A gyümölcsfáknak ilyenmü kezelése után a hulladékot összegyűjtjük és azonnal elégetjük. A fák alját a korona csurgóján kívül még mintegy 1 méter távolságra hantosan, darabosan felásuk vagy felszántjuk. Ezt az elmaradhatatlan talajmunkát akkor is folytathatjuk, ha a föld már 1—2 ujjnyira átfagyott. Természetesen a lehullott lombot ásás közben egészen be kell takarni. Ha a gyümölcsöst megtrágyazzuk, a trágyát ezen ásási munka utján lesz legjobb aláforgatni.

A gyümölcsfák, illetőleg bokrok közül a fűgefát be is kell takarni. Legjobb ágait lehajtani és száraz lombbal beborítani. Trágyát vagy szalmát nem jó használni erre, mert az előbbi a rügyek pusztulását, az utóbbi pedig nagymérvü egérkártételt okozhat. A fűgebokrokra a télíg megmaradó apró, zöld termést hagyjuk rajta, mert ha ezeket fagy nem éri, tavasszal a kitakarás után újra fejlődnek és a bokor első korányári termését szolgáltatók.

Kérdés: Mi a „Vasárnap“ postatakarépkéntári csekkjének a száma? (B. F., Felsőláza). — **Felelet:** 25.153. Kérjük, közölje velünk, hogy egy kötegen hány lappeldányt akarnak járattni?

Kérdés: Mi az oka annak, hogy a rádiós füzeteket olyan ritkán mellékelik az utóbbi időben a laphoz? (Sz. J., Mezőlárkány). — **Felelet:** A füzetet mindenkoron mellékeljük a laphoz, ha azokat a földmívelésügyi minisztérium kiadja. Egész természetesen ez csak akkor történik, ha erre a minisztériumnak anyagi fedezete van.

Kérdés: Résztvehetnek-e a „Vasárnap“ előfizetői a „Mezőgazdasági Sajtószemle“ pályázatain és nyerhetnek-e jutalomdíjat? (H. M., Nyiregyháza). — **Felelet:** Igen.

Kérdés: Mennyi Budapesten a száritott vargánya ára és hol lehet értékesíteni? (A. Gy., Csesztreg). — **Felelet:** A száritott vargánya árát lapunk „Vásár és piac“ című rovatában állandóan közöljük. Próbálja meg készlettel megvétele felajánlani közvetlenül a „Hangya“ termelő, értékesítő és fogyasztási szövetkezetnek, IX., Közraktár-u. 30—34; vagy a Magyar Köztisztviselők Fogyasztási, Termelő és Értékesítő Szövetkezetének, IX., Mester-u. 15—17.

Kérdés: 8200 korona értékű hadiköcsön-kötvényem van. Mennyi ennek a mai értéke és esetleg hol tudnám értékesíteni? (H. K., Perkáta). — **Felelet:** Értéke körülbelül 11 pengő. Eladását nem ajánljuk; ha teheti, várja meg a miniszterelnök ur által bejelentett valorizáció időpontját. Ellenkező esetben forduljon a lapunkban hirdető Barna Bankhoz.

Kérdés: 3400 korona értékű hadiköcsön-kötvényem után segélyért fordultam április hónapban a belügyminisztérium illetékes osztályához és mind a mai napig nem kaptam értesítést, hogy segélyben részesülök-e. Mit kell tennem? (F. P.,

Borsodivánka). — **Felelet:** A minisztérium külön nem értesíti a hozzáfordulókat ügyük végeles elintézésé előtt. Ha kérvénye elintézését késedelmesnek találja, úgy próbálja megsürgetni.

Kérdés: A tavalyi savanykás öbort idej jó seprőre ráfejttem, jó lesz-e az annak és meddig hagyjam rajta a seprőn? (Polgári kör tagja, Alpár). — **Felelet:** Olyan esetben, ha az idel borunk magasfoku volt és hamar lehuztuk a seprőről, tehát a seprőben még értékes anyagok is visszamaradhattak, mindenesetre javítjuk a reaféjtéssel öborunkat, valamivel emelhetjük szeszfokát és kellemesebbé tehetjük ízét. Tul sokáig ne hagyjuk a seprőn az öbort sem, hanem lehetőleg január elején, vagy közepe felé rendezen fejtjük le, mert a seprőben vannak oly anyagok is, melyek a tul sokáig tartó fejtetlenség esetében a borban káros változást idéznek elő (egériz, tejsavas erjedés, stb.).

Kérdés: Mivel egyes években a szőlővesszőszemek tavaszra elfagynak, össze szándékozom a kiültetni valót levágni. Kérdezem, hogy jobb szabadban elvermelni, vagy a pincében átteleltetni? (2762. sz. előfizető és Gazdakör, Szerep).

— **Felelet:** A vesszőket, melyeket szaporításra szántunk, vagy kellő időben letakarjuk az alvó tőkén, vagy pedig lemeteszük. Utóbbi munkát mindenesetre ajánlatosabb ősszel végezni a fagy beállta előtt, amikor már azok jól beértek. A tőkékről levagdosott vesszőket fedett helyen áttisztítjuk, leszűkítjük róluk óvatosan a levélcsontokat, kacsmaradékokat, stb., átvizsgáljuk és a silány, hibás vesszőket közülük kiszedegetjük. Körülbelül 55 cm. hosszúra elvagdossuk, úgy, hogy az alsó bütyök alatt legalább 2—3 cm., felette meg legalább 50 cm. hosszú legyen a vessző. Ezután 50-es csomókba kötjük füzággal a vesszőket és elvermeljük. Oly mély árkot ásunk, mint amilyen hosszúak a vesszők; ha kötött talajon végezzük a munkát, alulra kb. 5—6 cm. vastagon finomszemcséjű homokot szórunk, erre ráállítjuk a kötegeket, utána ismét homokkal jól beszőrjük, hogy az a lazán kötött vesszők közé is bejuthasson, majd ha elvepte, még kb. 10 cm. vastagon fedjük be a homokkal és csak akkor tesszük rá a feketé vagy agyagos földet; homoktalajon, mindezt a takarítást finom, szitált homokkal végezzük. A vermelt vesszők tetéjére szalmaréteget teszünk, majd ezt is betakarjuk földdel vagy homokkal úgy, hogy 2—3 méter távolságban szalma és rissz-rossz vesszőből keverten összeállított kékéből, csóvából „szuszogókat“ állítunk fel. Ezen át a betemetett vesszők valamennyire lélegzeni tudnak és nem fulladnak be. Inkább a szabadban való elvermelést ajánljuk, mert, ha pincében végezzük a munkát, hol a talaj teljesen kiszáradhat, könnyebben megfagynak a vesszők. Igaz, hogy locsolni szokták a talajt, de kevés gazda tudja, hogy milyen hamar száradt ki a föld, tehát milyen sűrűen locsoljon. Inkább ezt a bizonytalanságot elkerüljük és kellő gondossággal a szabadban, a ház közelében vermelt el a vesszőfeleslegünket. Ne felejtünk el az egyes kötegekre facimkét kötni, melyekre puha fekete, nem másoló írónnal, írjuk rá a fajta nevét és a köteg mennyiségét.

Kérdés: 1850 korona értékű hadiköltés-kötvényem van. A jegyzőket háromszor kértem, hogy a segély iránti kérvényemet felvegye és mind a háromszor elutasított azzal, hogy csak teljesen nincstelenek részesülhetnek 2000 korona értékű kötvényük után segélyben, annak ellenére, hogy 6 holdas védtet birtokos vagyok, 6 családtaggal. Helyese a jegyző eljárása? 2. Mi a lakcíme öv. Muthner Alfrédnek? — **Felelet:** 1. A jegyző köteles abban az esetben a kérvényt átvinni, ha az Ön évi tisztja jövedelme nem haladja meg az 1500 pengőt, amely összeg a feleség után 700, a gyerekek után pedig évi 300—300 pengővel emelkedik. Kérvényét azonban maga is megírhatja és közvetlenül is beküldheti a belügyminisztérium hadiköltés-önsegély osztályához, Budapest, I. Vár, Országház-u. 30. A kérvény bélyegmentes. 2. Budapest, VI., Lendvay-u. 13.

Kérdés: 1. Hol van a „V. K.” kiadóhivatala és mennyi a lap előfizetési ára? 2. Hogy kell a nyersbort kikészíteni? 3. Kaphatok-e az államtól ingyen fűfacsésző-dugványokat és howá kell fordulnom? 4. Vágó Viktor miniszteri tanácsosnak mi a címe? (Sz. S., Felsőnyék.) — **Felelet:** 1. Budapest, VIII., Stáhl-u. 1. Előfizetési ára egy évre 6 pengő. 2. E célra ajánljuk Klemp; Bőripar című könyvét, új ára portóköltséggel együtt 4.40 pengő. Kapható kiadóhivatalunkban, a pénz előzetes beküldése mellett. 3. Forduljon kérésével az illetékes m. kir. erdőgazgatósághoz. 4. Ilyen nevű miniszteri tanácsos nincsen.

Kérdés: Jó-e újborral töltögetni? Mikor lehet újborral összekeverni? (K. J., Medina). — **Felelet:** Hogy melyik borral töltögezzük újborunkat, az attól függ, hogy milyen minőségű az újborunk. Ha teljesen egészséges, kifogástalan az újbor, akkor a feltöltéssel legfeljebb annyiban járhatunk rosszul ezidén, hogy a múlt évi gyenge, kb. 10 fokos átlagerősségű savanyúbb borunkkal az ideai édeskés erősebb boraink foktartalmát legyengítjük, néhány tizedfokkal. Gondosan vizsgáljuk, kóstoljuk meg tehát az újbor, melyet feltöltésre szántunk és csak a teljesen hibátlan használjuk fel. Ha nincs ilyen, inkább egyik hordó újborunkat fejtsük valamivel kisebb hordóba és az így kimaradt ideai jobb bort demizonokba huzottan tartjuk fenn töltöttség céljára.

Kérdés: Postaügynökség áthelyezését szeretnék kérni, howá kell fordulnunk? (R. I., Kötelek). — **Felelet:** Forduljanak a m. kir. postaigazgatósághoz, Budapest, I., Krisztina-körut 12.

Kérdés: Hol vannak Budapesten cirokszakállkereskedők? (V. I., Sarkad). — **Felelet:** Itt közlünk egypár címet: Bajza Zsigmond, V., Falk Miksa-u. 32.; Elek György, VI., Kartács-u. 22.; Kardos Gyula, VII., Nürnberg-u. 26.; Wolf Adolf VI., Lázár-u. 14.

Szólóoltványok,

hazai gyökeresek és gyökeres vad-vesszők, többféle alanyokra, úgy bor-, mint speciális csemegefajok, legolcsóbban beszerezhetők teljes felelősséggel államilag ellenőrzött telepeimen. Árjegyzék ingyen. Cím:

MÉSZÁROS ISTVÁN, NAGYRÉDE.
Postafiók 4. Hevesmegye.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Róm. kath. olvasókör, Edelény. A beküldött rejtvényekből válogatunk. — **A. P. K., Csanádpalota.** Szép verseiből már mai számunk is közöl egyet. — **R. L., Tar.** Verseiből és rejtvényeiből közlünk. — **M. F., Csorna.** Köszönjük a küldeményt, egyet már beiktattunk a naptárba; egy másik pedig hamarosan jönni fog a lapban, Elismerő soraiért szíves üdvözet. — **K. B. J., Döge.** Arra kérjük Önt, hogy rövidebb verseket küldjön be megbirálás végett. — **P. Gy., Kenderes.** Válogatunk belőlük. — **M. F., Alberti-Irsa.** „Főkötőbe kötték fejét” című szép versére sor kerül. Levelét eljuttattuk Számadó Ernő urnak. — **T. S., Jászfelsőszentgyörgy.** Cikkét, versét, a fényképpel együtt közöljük; verseiből válogatunk. — **H. M., Nyiregyháza.** Rejtvényeiből közlünk. — **M. F., Jók.** — **K. Gy., Szomoróc.** Verseiből, amint sor kerül rájuk, közlünk. Levelét átadtuk Számadó Ernő urnak. — **Sz. M., Kosd.** Közlünk belőlük. — **Cs. M., R.** Egyik sem közölhető; sajnos kezdetleges próbálkozások, formailag fogyatékos mindegyik. — **2479. sz. előfizető.** Sajnálattal kell értesítenünk Önt, hogy ügyében, — a már közölt oknál fogva — nincs módunkban újabb lépéseket tenni.

T R É F Á K

A szokás hatalma

A mozgópostás, aki mindig a robbogó vonaton írja jelentéseit, szabadnapos és odahaza egy levelet akar megírni. Egy darabig ír, de aztán egyszerre csak rászól a gyerekekre: — Gyerekek, lökdössétek csak egy kicsit az asztalt, mert nem tudok írni.

Milyen a többi?

A rabi kertjébe éjjel betörték és elloptak a ketrecéből három hizott libát. A zajra felébredt a rabi, kiszaladt a kertbe és látta, amint a három libával Roth, a község foltozószabója menekül a kapun keresztül. A rabi visszamegy a szobájába és elmeséli ezt a feleségének, majd csendesen hozzát teszi:

— Csak azt sajnálom, hogy azt a gazembert nem jelenthetem fel a rendőrségen.

— Nem? — csodálkozik az asszony — miért nem jelenthetnéd fel?

— No hallod? Ő a legjobb hívőm.

Ki az ur a házban?

Kohn nagy papucshős, a felesége mint egy zsarnok uralkodik felette. Egyszer vendégek jönnek hozzájuk és az asszony meg akarja mutatni, hogy milyen ur ő a házban. Rászól az urára:

— Móric, takarodj az asztal alá!

Kohn se szó, se beszéd, az asztal alá bujik. Erre az asszony megint rákiabál:

— Móric, gyere ki az asztal alól!

— Azért se, — szól vissza erőlesen Kohn — majd én megmutatom neked, ki az ur a házban.

Szép kis elintézés

Mindössze két vendég ült egy budai kiskorcsmában. Egyszerre csak hivatják a főnököt és panaszkodnak: — Nézze, főnök ur, intézkedjék, ez a pincér egy tolakodó, goromba fráter.

A főnök odahívja a pincért és rászól:

— Szégyelje magát! Egészen ez a két vacak vendég van itt és még ezeket sem tudja gorombáskodás nélkül kiszolgálni?

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

E
vizi állat a hét egyik napja

(Beküldte ifj. K. Balogh József Dögéről.)

2. Pontrejtvény.

. a . y . n . z . r . t . m .
v . s . r . a . o .

(Beküldte ifj. Németh Boldizsár Mihályfáról.)

3. Szórejtvény.

vág 1 hon
(a = á)

(Beküldte Ujvári Sándor Szeged-Felső-tanyáról.)

4. Szórejtvény.

plus Y a birka kártyában van A
csacsi

(Beküldte Szabényi Gizike Geneshát-pusztáról.)

5. Szórejtvény.

A
hüvelyes

(Beküldte ifj. Nagy István Szendrőről.)

A rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt az 51-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 45-ik számban közölt rejtvények megfejtése:

1. Szórejtvény: **Dániel.** 2. Pontrejtvény: **Aranybárány, aranykos.** 3. Szórejtvény: **Tullipán.** 4. Szórejtvény: **Induló.** 5. Szórejtvény: **Mindszent.**

Megfejtették: Pál György, Rácz Elek, Cseppentő Imre, Vezér Emil, Kopócs István, Buzás Sándor, ifj. Szita Mihály, Hauszmann János, Simon Viktor, Kovács Bálint, Vargha Anna, Günther Ferenc, Szűcs István.

Jutalomkönyvet nyertek: Hauszmann János (Paks), Pál György (Kenderes) és Kopócs István (Súr).

A 46-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

A BUDAPESTI RÁDIÓ

MŰSORA: 1934. DECEMBER 2—8.

BUDAPEST I. 550.5 m

Vasárnap XII. 2

9.15: Hírek. **10—10.55:** Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Ravasz László dr. püspök. **11—12.15:** Egyházi ének és szentbeszéd a várplébánia templomból. Szentbeszédet mond Tiefenthaler József dr. pápai kamarás. **12.20:** Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. **12.30:** Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Polgár Tibor. Közreműködik Szedő Miklós (ének). **Szünetben:** „Rádiókrónika”. Elmondja Papp Jenő. **14:** Hanglemezek; operarészletek, műdalok. **15:** I. Dresdner Iván: „A fűmagtermesztés és értékesítés”. **2.** Juhász Árpád: „Decemberi dohánytermelési munkák”. **15.50:** Ráczy Béla cigányzenekara. **Közben:** „A magyar tanító szerepe a falu történetében”. Preszly Elemér dr. előadása. **17:** A cigányzenekar muzsikájának folytatása. **17.25:** „Luculus lakomája”. Révay József dr. előadása. **18:** Heimlich Lajos zongorázik; komoly zeneművek. **18.40:** „Szeretet”. Kosztolányi Dezső elbeszélése. **19.15:** Sport hírek. **19.30:** Operaelőadás a Studióban. „Zsuzsi kisasszony”. Operett 3 felvonásban. Irta Martos Ferenc és Bródi Miksa. Zenéjét szerezte Kálmán Imre. **Utána:** Hírek, stb. **22.05:** Kamarazene; komoly muzsika. **22.45:** Rigó Jancsi cigányzenekara muzsikál. Orbán Sándor énekel. **23.30:** A Mándits jazzzenekar műsora Orbán Sándor énekszámával.

Hétfő 3

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. **10:** Hírek. **10.20:** „A régi nemesi világ törvénykezése”. (Felolvasás). **10.45:** „Beszédés számok”. (Felolvasás). **11.10:** Vizjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, stb. **12.05:** Eugen Stepat balalajka-zenekara. **Közben:** Hírek. **13.20:** Időjelzés, stb. **13.30:** Katonazene; szórakoztató muzsika. **14.40:** Hírek, piaci árak. **16.10:** A rádió diákfelőrája. **16.45:** Időjelzés, stb. **17:** „Felhő”. Révész Béla elbeszélése. **17.30:** A Korál Kamaratársaság egyházzenei hangversenye a budapesti Salférom-utcai református templomból. **18.50:** Német nyelvoktatás. **19.30:** Fehér Ilonka hegedül, zongorakísérettel; komoly zeneművek. **20:** „Liszt Ferenc mai szemmel”. Haics Géza dr. előadása, zongoraszemelvényekkel. **20.40:** Zenés részletek a „Tavasza a tölben” című rajzfilmből. **21.20:** Hírek. **21.40:** Budapesti Hangverseny Zenekar; szórakoztató zene. **Szünetben:** Időjárásjelentés. **23:** Horváth Rezső cigányzenekara.

Kedd 4

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. **10:** Hírek. **10.20:** „Kalotaszegi levél”. (Felolvasás). **10.45:** „Dívatudonság-

gok”. (Felolvasás). **11.10:** Vizjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, stb. **12.05:** Hanglemezek; nóták, táncdalok. **Közben:** Hírek. **13.20:** Időjelzés, stb. **13.30:** Bura József cigányzenekara. **14.40:** Hírek, piaci árak. **16.10:** Asszonyok tanácsadója. **16.45:** Időjelzés, stb. **17:** Pataky Vilmos jazz-zenekara. **17.45:** Francia nyelvoktatás. **18.15:** Radics Lajos tárogatózik, zongorakísérettel. **18.55:** „Egy újságíró feljegyzései”. Vándor Kálmán csevegése. **19.25:** Az Operaház előadásának közvetítése. „Hoffmann meséi”. Fantasztikus dalmű 4 felvonásban, utójátékkal. Zenéjét szerezte Offenbach. **A II. felv. után:** Hírek, stb. **Az előadás után:** Csorba Dezső cigányzenekara. **23.30:** A Bachmann szalonkvinett; szórakoztató zene.

Szerda 5

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. **10:** Hírek. **10.20:** „Üstökösjárások és más érdekességek”. (Felolvasás). **10.40:** „Ételreceptek”. (Felolvasás). **11.10:** Vizjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, stb. **12.05:** Walter Margit és Mally Győző énekel, zongorakísérettel. **Közben:** Hírek. **13.20:** Időjelzés, stb. **13.30:** Szervánszky szalonzenekar; szórakoztató zene. **14.40:** Hírek, piaci árak. **16.10:** „Ezermesterműhely”. A „Rádióélet” ifjúsági felőrája. **16.45:** Időjelzés, stb. **17:** „Külföldjáró magyarok”. Halász Gábor előadása. **17.30:** Az Operaház tagjaiból alakult zenekar; komoly zene. **18.45:** Olasz nyelvoktatás. **19.15:** Hanglemezek; zene és ének. **19.35:** Ida Eav Loo ént dalkat énekel, zongorakísérettel. **20:** Mikulás-est. Rendező Bánóczy Dezső. **Utána:** Hírek, stb. **22.20:** Hubay Jenő és Kentner Lajos komoly zeneműveket ad elő. **23.20:** Veres Lajos cigányzenekara muzsikál, Kalmár Pál énekel.

Csütörtök 6

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. **10:** Hírek. **10.20:** „Híres színházi kritikuskok”. (Felolvasás). **10.45:** „Tíz perc egészségügy. „A csalánkiütésről”. (Felolvasás). **11.10:** Vizjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, stb. **12.05:** Csiki Benő cigányzenekara. **Közben:** Hírek. **13.20:** Időjelzés, stb. **13.30:** A rendőrség fuvózenekara; szórakoztató zene. **14.40:** Hírek, piaci árak. **16.10:** „Uj házások otthona”. Nádai Pál felolvasása. **17:** Zajtay Artur dr. előadása: „Az okszerű takarmányozás”. **17.30:** Hanglemezek; operáriák. **17.55:** „Találkozásom önmagammal”. Bodor Aladár elbeszélése. **18.25:** Virány László szalonzenekara. **19.10:** A rádió külügyi negyedőrája. **19.30:** Az Operaház disz előadása a Kormányzó Ur

őrméltósága névfinnepe alkalmából. **Szünetben:** Hírek, stb. **Előadás után:** Sáray Elemér cigányzenekara. **23.10:** Finn-est.

Péntek 7

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. **10:** Hírek. **10.20:** „Időszerű apróságok”. (Felolvasás). **10.40:** „Ifjúsági közlemények”. (Felolvasás). **11.10:** Vizjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, stb. **12.05:** Eördögh János fuvolázik, Kovács Antal hegedül, zongorakísérettel. **Közben:** Hírek. **13.20:** Időjelzés, stb. **13.30:** Hanglemezek; táncdalok. **14.40:** Hírek, piaci árak. **16.10:** A rádió diákfelőrája: „Nagyenyedről Tibet kolostoraiba”. Halász Gyula felolvasása. **16.45:** Időjelzés, stb. **17:** Ugron Gábor ny. miniszter előadása: „Lady Chilton és a magyar képzőművészet”. **17.15:** A „Gusla” szöfiai férfi énekkar műsora. **17.50:** Sport hírek. **18.05:** Gödöllői Vidék József cigányzenekara. **18.55:** „Erdély és Magyarország”. Asztalos Miklós dr. előadása. **19.25:** Bertha István szalonzenekara. **20.35:** A rádió a rádióról. **20.50:** Csóka Béla énekel, zongorakísérettel; műdalok. **21.30:** Hírek, stb. **21.50:** Az Operaház tagjaiból alakult zenekar; komoly zene. **23.20:** A Sovinszki-Karnóczy szalon- és jazz-zenekara.

Szombat 8

8.30: Hírek. **9—10.40:** Egyházi ének és szentbeszéd az esztergomi főszékesegyházból. A szentmisét és szentbeszédet Serédi Jusztinián dr. herceggprimás mondja. **11.15—12.15:** Görögkatholikus istentisztelet a Rózsák-terén levő görkath. magyar plébániatemplomból. Szentbeszédet mond Szemernszky Myron hit-tanár. **12.20:** Időjelzés, stb. **12.30:** Az Operaház tagjaiból alakult zenekar; komoly zene. **14.10:** A rádió diákfelőrája. „Raffael”. **14.55:** Az Operaház előadásának közvetítése: „A mosoly országa”. Regényes operett 3 felvonásban. Zenéjét szerezte Lehár Ferenc. **18.15:** „Kedves költő”. Ilyés Gyula felolvasása Fazekas Mihályról. **18.45:** Lakatos Gyula és Lakatos Vince cigányzenekara. **19.45:** Sport hírek. **20:** „A Rádióélet” kívánság-hangversenye. **21.30:** Hírek, stb. **21.45:** Hanglemezek; tánczene. **22.40:** Országos Postászenekar; szórakoztató zene.

BUDAPEST II. 834.6 m

Vasárnap, december 2, délután 15.10—15.40: Hanglemezek. — **Hétfő, december 3, délután 17.40—18.40:** Jazz és ének. — **Kedd, december 4, este 19.40—20.10:** Elbeszélés. **20.20—21.10:** Cigányzene. **21.20:** Hírek. — **Szerda, december 5, délután 17.40—18.30:** Hanglemezek. — **Csütörtök, december 6, délután 17.05—17.25:** Hírek. — **Péntek, december 7, este 22—23:** Cigányzene, ének. — **Szombat, december 8, délután 16.10—16.40:** Elbeszélés.

Szerezzen új előfizetést a Vasárnapnak!

A diák honvéd

Kis regény. ★ Irta: Móricz Pál 2

— Nye te, ne!... Hát ti vagytok azok a hiresek! Tik faljátok fel — cipónak megsütve — a mi huszárlövaink előtt a mindennapi zabadagot! — a mérges öreg huszárok kardja csörömpölve vágódott a kengyelvashoz. Jégcsaphoz hasonlatos dérelepett, zuzmarás, vastag bajuszukat öklelőse csavarintották. A nagyon vén császári huszárok, hogy a hóborított szörnyü magas, hideg hegyek, örökzöld fenyveserdők között a szívükre nehezede tengernyi magyar bánatot felejtsek, ködmönös gyaloghonvéd cimboráikkal, akárcsak a templomi zsoldárt, eldalolgatták:

*Amoda van egy nagy kerek erdő,
Rigó madár sétál benne kettő,
Kék a lába, hamuszín a tolla,
Ez a legény Kossuth katonája.*

Azok a fürge szegedi bakák a 16 esztendő kisöreg Koncz Tóni diák-honvéd vezetésével még meg is toldották a szép katonanótát. Az öreg huszároknak a rettenetes szeme könnyelábadt, amikor Tóni diákék a keresztfa melletti rövid pihenővel, a harsogó szélvész tulzengedezve, énekelni kezdték:

*Ezör esztendeje annak,
hogy a magyarok itt laknak,
Most akarják kitiltani, kiirtani,
Életüktől, vagyonuktól megfosztani.*

*De a magyar azt nem hagyja,
Árpát, buzát letakarja;
Nem is hagyja, nem is hatta mind-
halálig,
Mig a magyar vértül a föld föl nem
ázik!
Honvéd előre!*

Branyiszknál a nagyhegyek alján, 1849-ben február hó 5-ik napján, amikor olyan rettenetes csikorgó, dermesztő hideg idő volt, Guyon ezredes kiadta a rövid parancsot:

— Dupla lénung, vagy kartács!... Honvédek, előre!

— Meg is kaptuk mind a kettőt! Koncz Tóni bátyánk, a hófehér szakállas öreg szegedi főlevéltáros a városközi enyhős cserépkályhánál, a kövér pipafüst mellett, amikor az ablak alatti Feketesas-utca sikátorában oly veszekedettül kavarta a havat a téli fergeteg, még annyi idők multán is megilletődötten beszélte, — a csata napján tizennégy nap lénungot (zsold: magyarul!) osztottak ki. Fejenként minden közvitéznek tizenöt darab ezüst Máriás huszas jutott. A pálinkát pedig akószámra öntögették a hidegtől dermedt seregnek. Any-

nyiból szüksége volt erre a tüzes szív-erősítőre, mert az osztrákoktól megszállott meredek branyiszközi hegyen minden bokrot, minden sziklatuskót külön ostrommal kellett megvívni. A zempléni tót honvédujencok egyik csapata azonban nagyon megzavarodott az osztrákok szörnyü ágyu- és puskatüzétől és hátrálni kezdett, amire Guyon ezredes tétova nélkül közibük kartácsoltattott... A többi honvéd, a szégyenteljes pusztulást látván, a sikos, havas hegyoldalon igazi halálmegvetéssel, annál inkább előre tört. Bár minden lépésnél földredült egy-egy sebesült vagy halott honvéd, a rettenthetetlen Guyon vezér, tenyérszélles pallosát villogtatva, tört magyarsággal kiáltá vitézeinek:

— Honvéd, utánam! Honvéd, előre!!...

A csongrádi 33-asok nem vártak további biztatást. A kipróbált öreg császári katonáktól védett, bevehetetlennek hitt branyiszközi hegynek — szuronyt szegezve — nekitörtek az alföldi puszták szilaj fiai. A lövöldözéssel, a puskatöltögetéssel már nem bajoskodtak, hanem a szuronnal, a puskatussal törtek maguknak — iszonyu, kegyetlen kézitusa közben — a hegynek fel, véres hadiutat... Király nevezetű csongrádi zászlóaljbeli őrmester hatalmasan megtermett, 40—50 év körüli régi katonamember, elébe vágott a többi ködmönös honvédeknek. Szuronyt szegezve, egymagában legelő nyomult fel a veszedelmes hegyoldalon. Mintha csak a gyaloglótéren lépdelt volna, oly keményen, nyugodtan lépkedett a sok száz gyilkos golyótól sepr branyiszközi hegyre fel. Mignem egyszer csak hanyatt esett. Éppen szívén találta a gyilkos golyó s amikor a hatalmas katonamember havon, fagyon, sziklatömbökön kezdett aláhemperedni, leszádkadt testéről a zsinóros honvédnadrág, Koncz Tóni honvédek ámulatlan, megilletődötten nézték a hatalmas, vitéz magyar katonát, hogy Király őrmesternek a szétszakadt nadrágból kivillanó gatyája a gyűlölt osztrák sárga-fekete kelméből volt.

Szolgált ebben a 33-ik zászlóaljban egy Kramer nevű szegedi fiu is, akit

Aranydollár,

és fontra szóló zálogleveleket, kötvényeket, fixkamatozásu papirokat pengő ellenében vesz és elad **Barna-bank**, V., Nádor-utca 26. Telefon: 213—16.,

szuronnal döftek le az osztrákok. Szörnyethalt menten, de a kényer-pajtása nagyon szerethette a fiut, mert puska-, ágyutüzzel nem törődve, valamiféle talicskán kitolta a csatavonalból halott cimboráját. Meg a Majdány nevű cigánydobos is emlékezetes marad. A véres és halott katonák hátrahagyásával, hegyoldalon már jól fölverekedte magát a zászlóalj, de közben csodálkozva nézték, halották a honvédek, hogy az egyik gyalognyabokor tövében szörnyü erősen, indulatosan dobolta a rohamot Majdány, a cigánydobos.

— Mit dobolsz itt, cigány? — több honvéd kíváncsian kérdezte a csökönyösen doboló cigánytól.

— Ezt a nyulat akarom kidobolni a bokorbul! — A füstös cigány vigyorgva a bokor aljába mutatott a rezes dobverővel, ahol a zászlóaljnak bizonyos Németh nevű főhadnagya megbujt. A főhadnagya a cigány csufolkodó szavára és az elámult katonák látán elszégyelte magát. Halálsápadtan kiugrott a bokor alól. Kardot rántott és nekiindult a hegytetőről puskázó ellenségnek; ámde alig lépett kettőt-hármat, a boldogtalan főhadnagya egy utolsó jajkiáltással a hóba bukott. Éppenséggel a homlokát furta keresztül a gyilkos osztrák golyó. Ennek a rémséges öldöklésnek viharzásaiban a piarista Erdősi táborig pap — a honvédeket karddal és keresztrel rohamra vezetve — az ellenség közé hajintotta a fészületet...

(Folytatjuk.)

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, december hó 2-án. Állat- és kirakodóvásár: Baja, Fülöpszállás, Kiskundorozsma, Monor, Turkeve.

Hétfő, december hó 3-án. Állat- és kirakodóvásár: Balassagyarmat, Békéscsaba, Dunapentele, Fertőszentmiklós, Harkány, Hédervár, Mándok, Nyíregyháza, Pécs, Sajószentpéter, Sajóvárkony, Tiszaörs, Vámosmikola, Zirc. — Állatvásár: Eger, Sárvár. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Csákvár.

Kedd, december hó 4-én. Állat- és kirakodóvásár: Beled, Békéscsaba, Nagyecsed, Nagykanizsa, Sellye, Zirc. — Állatvásár: Szikszó.

Szerda, december hó 5-én. Állat- és kirakodóvásár: Békéscsaba, Hajdunánás, Orosháza, Tapolca, Ujmalomsok. — Állatvásár: Jánosbáz, Miskolc.

Csütörtök, december hó 6-án. Állat- és kirakodóvásár: Csellőmők, Ibrány, Ónod, Orosháza, Paicsa. — Állatvásár: Tiszafüred, — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Lenti, Szakes. — *Marha- és sertésvásár:* Kiskomárom.

Péntek, december hó 7-én. Állat- és kirakodóvásár: Földeák, Orosháza, Sükösd. — Állatvásár: Gyöngyös. — *Sertés- és kirakodóvásár:* Buj. — *Sertésvásár:* Aszód.

Szombat, december hó 8-án. Állat- és kirakodóvásár: Földeák.

VASÁRNAP

BUDAPEST, V., BÁTHORY-U. 24.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak november hó 27-én.)

GABONATÖZSDE.

Készárúpiac. *Buza:* tiszai 77 kg-os 15.95—16.25, 78 kg-os 16.10—16.40, 79 kg-os 16.25—16.55, 80 kg-os 16.35—16.75, felsőtiszai 77 kg-os 15.65—16, 78 kg-os 15.80—16.15, 79 kg-os 15.95—16.30, 80 kg-os 16.05—16.40, duna—tiszai, fejmegyei, dunántúli 77 kg-os 15.60—15.70, 78 kg-os 15.75—15.85, 79 kg-os 15.90—16, 80 kg-os 16—16.10.

Pestvidéki *rozsa* 11.80—11.90, egyéb 11.95—12.05; *sörárpa*, elsőosztályú 17.50—18.50, másodosztályú 16—17, harmadosztályú 15—15.50; *takarmanárpa*, elsőosztályú 13.80—13.90, másodosztályú 13.50—13.70; *zab*, elsőosztályú 14—14.10, másodosztályú 13.90—14; *tengeri*, tiszántúli 10.35—10.45, egyéb 10.15—10.25; *buzakorpa* 10.40—10.50; *8-as liszt* 13.50—13.60 pengő métermázsánként.

Határidőpiac. *Buza* márciusra: 16.18—16.19, májusra: 16.51—16.52.

Rozsa márciusra: 13.03—13.05, májusra: 13.30—13.33.

Tengeri májusra: 10.97—10.98 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (*Mauthner Ödön* magtermelő és magkereskedelmi Rt. héli jelentése.) *Lucernamag.* Bár a külföld részéről a kereslet teljesen megszűnt, a belföldön a piac irányzata tartott. Nálunk a kínálat aránylag csekély. A többi *herefélék* piaca továbbra is üzletlennel. *Tavaszbükköny* ára nem változott, míg *muharmag* emelkedő árak mellett élénk keresletnek örvend. *Köles.* A már hosszabb idő óta tartó üzletlenség barát-ságosabb irányzatú váltotta fel és nemcsak vegyes, hanem vörös kölesből nagyobb mennyiségek találtak elhelyezésre. *Tökmag.* Ára kevéssé csökkent. — A *budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos jegyzései nyersáruért 100 kilónként budapesti paritásban:* Köles, fehér 12.50—13, vörös 12—13, vegyes 11—11.50; repce 23—24; napraforgó, fehér 17—18.50, vegyes 13.90—14, lenmag, nagy 21.50—22.50, kis 18.50—19; mák (kék) 46—47; borsó: Vikt. 28—30, expressz 18—20; lencse, nagy 40—45, közép 28—30; bab: fehérgyöngy 14.50—15, d. szokvány 13.75—14, d. túli szokvány 13.00—14.50, felsőm. szokvány 12.75—13.25, gömbölyű fürj 14—15, hosszú 13.50—14; lucernamag 155—175; löheremag 135—150; muharmag 11.75—12.75; tavaszi bükköny 20—22 pengő métermázsánként.

Abraktakarmanárúpiac. Árpakorpa 11.50, borsóhéj 12.50, borsókörpe 12.50, buzakonkoly 11, buzatakarmányliszt 13.75, konkolydara 11.50, lenmagpogácsa 14, napraforgópogácsa 12.50, repcepogácsa 9.25, rozskonkoly 9.50, rozskorpa 10.50, rozstakarmanárúliszt 13, tökmagpogácsa 14.50 pengő métermázsánként.

Takarmanárúvásár. Réti széna, másodrendű 5.80—6.80, harmadrendű, csomagolásra 4.50—5.70, sarjuszéna 5.30—6.50, muharszéna 6.10—7.50, lucernaszéna 8.20—9.50, zabosbükkönyszéna 6.80, alomszalma, elsőrendű 4.80—5.50, másodrendű 4.30—4.50 pengő métermázsánként.

Cirokszakál. Takarószalma, uradalmi tétel 35—38, kistermelői tétel 30—32, béles szalma 15—19 pengő métermázsánként. *Cirokmag* 9.50

Tenyészmárhák és jármosökrök. Elsőrendű belföldi jármosökör (tarka) és beállítani való tinó 40—44, másodrendű belföldi jármosökör (fehér) 40—44, másfél éves tinók 38—40, másfél éves üszök 38—40, fiatal, friss fejős tehén 50—55 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Borjувásár. Elsőrendű 78—82, másodrendű 72—77, harmadrendű 60—70 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Lóvásár. Igás kocsiló (nehéz nyugati fajta) 270—420, igás kocsiló (könnyű nyugati fajta) 200—290, számár 60, alárendelt 20—180, vágó 16—135 pengő darabonként.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal ürök, darabonként 50 kg szuliban 40—45, prima, fiatal bárányok, darabonként 40—42 és fél kg szuliban 44—48 fillér kilogrammonként, valamennyi gazdaságban, etetés-itatás után mázsálva, darabonként 3 kg súlylevonással.

Vágómarhavásár. Bika, magyar, harmadrendű 20—30, tarka, elsőrendű 50, másodrendű 34—49, harmadrendű 25—30, ökör, magyar, másodrendű 34—48, tarka, elsőrendű kivételesen 62—63, másodrendű 35—54, harmadrendű 26, tehén, másodrendű 31—42, harmadrendű 26, tarka, elsőrendű 51—56, másodrendű 32—50, harmadrendű 24—31, bivaly, magyar 26—28, növendék (éves) 30—53, kicsontozni való 16—18 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Sertésvásár. Elsőrendű uradalmi zsirsertés, páronként 340 kg-on felül 82—84, szedett közép 68—70, silány 55—62 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Tej és tejtermékek. Tejfeles tej 32, lefőlözött tej 8—10, tejszín 240—280, tejfél 120—150 fillér literenként. Centrifugált vaj 220—280, szedett vaj 180—220, tehénturó 50—80, juhsajt 150—200, grói 220—250, trapista 160—200, emmentáli 240—340 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. *Élőbaromfi:* Tyuk 1.50—2.80, csirke 0.70—2.20, ruca 1.50—2, pulyka 2—3.50 pengő darabonként. — *Leölt baromfi:* Tyuk 1.20—1.60, csirke 1.40—2.20, ruca, hizott 1.10—1.30, lud, hizott 0.90—1.20, pulyka, hizott 0.94—1, pulyka, sovány 1.10—1.50, libamáj 2—6 pengő kilogrammonként, Teatojás 9—12, főztojás és apró 7—8 fillér drbonként.

Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani való 1.16—1.36, sózott, kenyér 1.30—1.60, fiüstölt 1.40—1.80, háj 1.20—1.40, tepertő, zsíros 1.40—2, sertészsír helybeli 1.30—1.40 pengő kilogrammonként.

Halpiac. Ponty, élő, nagyság szerint 1—1.30, harcra 2.60—4 pengő kg-monként.

Fűszer, mák, méz, szappan. Paprika, édes, nemes 3.20—4.40, félédes 2.80—3.60, rózsza 2.40—3.20, erőt 1.60—2.40, mák, kék 0.68—0.80, pergetett méz 0.96—1.40, házi szappan, szin 1—1.20, közönséges 0.80—0.94 pengő kilogrammonként.

Zöldség. Sárga répa 14—20, petrezselyem 14—24, zeller 18—30, kalarábé 12—24, karfiol 16—44, vöröshagyma, makói 8—12, közönséges 8—10, fokhagyma 50—110, cékla 8—20, fejeskáposzta 5—12, savanyított káposzta 20—28, kelkáposzta 6—16, vöröskáposzta 8—20, fejes-saláta 8—24 (1 drb), torma 40—100, burgonya, Güllbaba 10—12, őszi, rózsza 8—10, nyári, rózsza 10—12, Ella 6—8, kifli 14—20, tömör esiperegombba 120—200, szárított gomba 400—1000, tök, főző 10—18, süttők 8—16, sóska 24—65, paraj, tisztított 12—24, feketeetek 8—20 fillér kilogrammonként. Hónaposretek, csomóként 8—12 fillér.

Gyümölcs. Alma 36—64, körte 40—65, kötözött szőlő 120—240, dió 70—140, dióbél 280—400, mogyoróbél 280—360, héjazott mandula 320—560, gesztenye 40—60 fillér kilogrammonként.

Szesz és szeszitalok. Az árak változatlanok. A forgalom élénk. A *detailforgalomban* is finomított szeszen volt élénkebb kereslet. A *gyümölcsipálinkáüzletben* főleg *törkölypálinkában* élénkebb volt a kínálat, a gyéresebb vételkedv folytán azonban 2.90—3 pengőig történtek üzletek. *Seprópálinka* 3.20—3.30, *szilvórium* 3.50—3.70, *eperpálinka*, gyér ajánlat folytán 3.50 pengőig kelt el. Az árak 10,000 literfokonként, III. táblázat szerint, plusz 3 százalék forgalmi adó értendők.

Fapiac. A *fenyőfapiac* forgalma továbbra is lanyha és a behozatal is csökkent. *Tűzfában* gyenge az üzletmenet, csak a bükkfáért fizetnek a Faforgalmi Részvénytársaság árainál magasabb árat. Az aprított fa ára is lanyha, az egyéves bükkfa 4—4.20, a száraz bükkfa 4.50—4.60, száraz cserfa 4.40—4.50 pengő 100 kg-ként, Budapesten házhoz szállítva, lerakva. A *keményfapiac*on a kereslet élénk és az erdőbirtokosok emelkedő árakat kérnek. Bükk-, dió-, nyár-, éger- és hárs-gömbfa iránt van nagyobb kereslet. A diófa kivételének meggytása érdekében a hazai ipar akciót indított.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára november hó 27-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Száz pengőnél többre kerül száz darab:* Angol font 17.10—17.40; dollár 342.50—346.50; kanadai dollár 346—356; hollandi forint 232.20—234.20; német márka 136—137.60; svájci frank 110.70—111.65 pengő. — *Száz pengőnél kevesebbre kerül száz darab:* Csehszlovákia 14.02—14.20; szerb dinár 7.80—8.30; francia frank 22.30—22.50; lengyel zloty 64.65—65.25; román leu 3.42—3.46; bolgár leva 4—4.15; olasz lira 29.90—30.25; osztrák schilling 80—80.70 pengő.

KIADÓTULAJDONOS:
„FALU” ORSZÁGOS FÖLDMIVÉS-
SZÖVETSÉG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL